

PÁLYAZATOK

Minden szó egyszeri beiktatása 16, vastagon szedett betűkből 32 fillér. Pályázatok felvételnek: Sip utca 10. — Hirdetések díja előre fizetendő.

A kiskunhalasi orth. izr. hitközség pályázatot hirdet egy kellemes hangú és jól gyakorlott előimádkozói és metszői állásra. Pályázhatnak 40 éven aluli, magyar honossággal bíró egyének, kik 3 elismert orth. rabbtól kából birtokában vannak. Természetbeni lakás, fél sechitó és szokásos mellékjövdelmeken kívül meg egyezés szerinti készpénzfizetés. Mőhel előnyben részesül. Utiköltés csak a meghívottnak térítettik meg. Az állás lehetőség szerint mielőbb elfoglalandó. Családi állapotot kitüntető és működési bizonyítvány-másolatokkal felszerelt kérvények bezárólag e hó végéig Weisz Ignác hitközségi elnök úrhoz küldendők.

Kiskunhalas, 1928. március 13.

Legmegbízhatóbb

Tej sel Peszach

mely a kásrűsz tekintetében minden igényt kielégít, mivel a fejsnél egy a szerencsi orth. főrabbi által ajánlott masgiach családjával a tanyán lakik, a pasterizálásnál

Niszel Lipót ur

személyesen felügyel.

Minden mennyiségben rendelhető a

Pannonia Tejkeresk.

R. T.-nél,

VII. Garay-utca 36. szára.

Telefon: J. 410-38

Fenákel Jónás

zsir és baromfi kereskedése az orth. rabbiság felügyelete alatt. — Napon-ta friss áru házhoz szállítás — Budapest, VII., Kazinczy-utca 52—54. szám. Telefon-hívó J. 334—76. sz.

Orth. kóser sel peszach kizárólag saját szüretelésű és tokaji fajborok, Erec Jiszroel ירמל-borok legolcsóbb árban kaphatók, nagyban és kicsinyben, házhoz szállítva

Weisz Mendel

Apró hirdetések

Hirdetési díjszabás: minden szó egyszeri beiktatása 13, vastagon szedett betűkből 26 fillér. Apróhirdetések felvétele: VII., Sip utca 10. — Jelíges levelek kettős borítékban, válaszbélyeggel ugyanoda intézendők. — Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közölhetők.

Házasság

TIZENKILENC éve közvetít házasságot Nagy Jenő, Rákóczi-ut 57/b. — Telefon (cégnélküli levelezés.)

BENŐSÜLÉST keres 24 éves, intelligens, világiakban jártas bócher. Ajánlatok «Mazel» jelígre.

Különléle

KERESEK újkécskei cementáru gyáramba vallásos fiatalembert, lehetőleg szakmabelit. Sirkővágó előnyben részesül. Sajátkezü ajánlatok, igénymegjelöléssel, alanti címemre küldendők. Fischmann Izsák, Jászkarajenő.

ORTH. KÓSER SEL PESZACH kistűstön égetett saját konyak seprű, szilvórium, törköly 60—70 fokig legolcsóbb árban, 3 literes kosár tvegekben szállítunk. Kronstein Ákos, Újpest, Árpád ut 119.

ORTHODOX özvegyasszony orth. házba ápolónőnek ajánlkozik. Özv. Kohn Henrikné, Dob ucca 27. sz. fidszt. 5.

VALLÁSOS, keresetnélküli zsidó emberek alkalmazást nyerne. Bikur Chólim, Desseffy-u. 23.

TELJES ellátást keresek özvegy édesanyám részére, szigoruan orth. családnál, külön szobában. Bikur Chólim, Desseffy-u. 23.

KISÉRŐNŐNEK ajánlkozik 50 éves intelligens, ügyes orth. uriaszony, nyáron át külföldi nyaraláshoz Angolul is beszél. „Kisérőnő” jelígen a kiadóba.

JÓ megjelenésű, szombattartó, fűszer és csemege szakmában jártas fiatal segédet felveszek április 15-i belépésre. Özv. Klein Rudolfné, Kecskemét, Rákóczi ut 5.

JÓ KERESÉT! Készítményeink, egymnt: talesz, faveitülékű ablakredőny, abrosz, szakajtó, törölköző és vászon, mind kelendő, könnyen eladható cikkek terjesztésére ügyököket keresünk. Erély és szorgalom melletti működéssel, mint-hogy jelentékeny proviziót adunk, a kereset existenciális alappá fejlesztheő. Szövöde, Balkány, (Szabolcs m.)

EGY TALMUDDUDÓS érdekében.

Mint értesítenek bennünket, egy 65 éves igen jeles I a m d o n betegesen fekszik lakásán a legnagyobb nyomorban. Igazán nemes szívűnek tesz szolgálatot, aki támogatást nyújt neki. Értesítést ad vagy küldeményt továbbít „Lamdon” jelígre a Zsidó Ujság kiadóhivatala.

Orth. kóser חלב fűszerárak, tejször, ecet, cacao, burgonyaliszt, valamint hitközségünk általi Maczeszliszt és macesz hitközségi árban házhoz szállítva

Muncsik Gyulánál

Kazinczy-u. 38. és Vörösmarty-u. 25. Vidéki rendeléseket pontosan eszközlünk. — Megrendeléseket házhoz szállítok.

Orth. kóser חלב fűszerárak boszniai szilva, burgonyaliszt, eceteszenec, ceres, csokoládé, cacao, lekvár, paradicsom, borok, szilvórium, stb. legrégebb és legmegbízhatóbb beszerzés forrása

özv. Schlanger Bertalanné

Budapest, VI., Laudon-utca 7. Telefon: T. 126-72

Eladás nagyban és kicsinyben.

Egész éven át és husvitra is legfinomabb vaj és sajtok.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközlök.

ZSIDÓ UJSÁG

A magyar orth. zsidóság hetilapja.

Megjelenik hetenkint egyszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VII., SIP-UTCA 10.
TELEFON: József 425—90.

ALAPITOTTA:
GROSZBERG LIPÓT ז"ל

ELŐFIZETÉSI DÍJ: 1 ÉVRE P 20.—
P 10.—
KÖLFOLDRE : 1 : P 22.—
Postaschequekontó-szám: 50.791.

Peszachi remény

A Zsidó Ujság számára írta:

óbudai Freudiger Ábrahám, a budapesti orth. hitközség elnöke

Ha ünnepeink tartalmán gondolkodunk, úgy érezzük, hogy tanaink oly átitó erővel szólnak hozzánk, mintha most adattak volna. Ezt a peszach ünnepe sokszorosan tudatunkba vési és ezért a hagódó szerzője is azt tanítja: „minden nemzedékbeli zsidó úgy tekintse magát, mintha ő maga jött volna ki Miczrájimból”. Világtörténeli esoda volt akkoron, hogy a kis Izráel kiszabadulhatott a hatalmas Faraók járma alól és éppen olyan világtörténeli csoda, hogy a zsidóság annyi ellenséges hatalom dacára ma is fennáll. Mult és jelen zsidó szempontból egyaránt alátámasztja a szent ígét „mi laj jodá bechol éle ki jad Hasém összeszó zofsz — ki ne tudná minderről, hogy a Mindenható keze tette ezt”. Azok az erények, amelyek az Egyiptomból kivonuló őseinket tették elpusztíthatatlanná, fogják nekünk is megmutatni az utat, amelyen halad-nuk kell!

A midras egy kijelentése szerint a tenger kettéhasadásának csodája azért történt, mert Mojsze Rabénü magával hozta Jajszeif Hacszadik tetemét és mert az Örökkévaló szent neve volt bevésve Mojsze botjába, amelyet a tengerre emelt. A midras e szava azt jelenti, hogy a kegyelet a mult iránt egyfelől és a jövőre irányított, I-ten nevé, szellemét viselő tevékenység ketté tudja szelni mindenkoron az akadályok tengerét.

Ezt a tanulást kell szem előtt tartanunk az orthodoxia minden kérdésének tárgyalásánál. E kérdések között legelső sorban áll „vetalmüd tajró keneged külom”, a tóra-tanulás intenzívvé tétele, valamint jesiváink megszilárdítása

és felvirágoztatása. A Zsidó Ujság-ban számos és igen figyelemreméltó cikk jelent meg erről. És hogy ez a kérdés a hazai orthodox érdeklődés homlokterébe lépett, az nem utolsó sorban e propagandának köszönhető. Valóban ki kell építeni a jesivákat, célszerűbbé tenni rendszerüket, gondoskodni kell kikerülő növénydekei valamelyes elhelyezéséről; de ne felejtsük el, hogy az eddigi pozsonyi jesiva-rendszernek dicsőséges története van és e téren is a multak kegyelete szabja meg jövőndő célunkat. Ugyanez a két egybefonódó szempont legyen domináló minden vallási problémánál: a somré-sabosz mozgalomnál, az orthodox leánynevelés kérdésénél stb.

Gyönyörű midras van arról, hogy az Egyiptomból való kiszabadulás alkalmából „dam hape-szach niszarév bedam hamiló”, — a peszachi áldozat és a brisz”, e két miczvo együtt tette méltóvá őseinket a szabadságra. Megdicsőült apám z. c. l. משה ידבר c. művében azt az eszmét látja e midrasban, hogy a külső, testi szabadság kezdetén az Örökkévaló a tudatunkba akarta vésní, miszerint az igazi szabadság a szent Tóra törvényethez van fűzve. És valóban ez volt mindenkor a zsidóság eszményi felfogása a szabadságról: „ahérűsz al halüchojsz”, a valódi szabadság a Tizparancsolat köztábláira van bevésve és csakis ezen fenkölt eszme szerinti életmód teszi majdan Izráelt erőssé mindenféle elnyomási kísérlet ellen, chérűsz mtn sibüd gólíjojsz.

Az egyiptomi peszach e lélekemelő és vigasztaló tanulására a mai időben is nagy szükségünk

van. Gyakran hallhattuk mostanában elhangzani a frázist, hogy: az országnak szüksége van a felekezeti békére és ezért a zsidóság ellen „nem felekezeti téren, hanem gazdaságilag kell harcolni”.

Miczrájmban ugyanigy volt. Beferach, szelidek valának a szavak, de az enyhe szavak befórech az elnyomás palástolására valók voltak.

De ugyanezen jelenség kísérté végig Izráelt az egész hosszú gó-lusz-éjszakán keresztül, hol szigorubb, hol enyhébb formában. Itt-ott időnként el is ért eredményeket, amit csak csalódás követett.

A zsidóság évezredes existenciális harca tehát, hogy becsületes polgárként, szerényen megélhessen — még mindig nem ért véget. A miczrájimbéli peszach azonban előképe a jövőndő peszachnak. Miczrájim peszachjánál ott látjuk a nagy Mestert csodatévő, tengert szelő botjával és Jajszeif Hacszadik tetemével. Ott látjuk őseinket miként a Mindenható miczvoit örömtelvé kifejtik — tanulságául annak, hogy csakis valódi zsidó aktivitás, igazi zsidó kegyelet, a szabadságnak a Tórával való kapcsolata léssen képes a zsidóság jogait kivívni.

A zsidóság évezredes története „lél simürim” az örökös éjjele szebb hajnal vártában. Örökődjünk mi is multunk szent értékeit és jövőndőnk biztosítékán! Ne aludjék ki bennünk a remény egy jobb kor után, amikor az igazi, a Tizigével kapcsolatos szabadság fog diadalra jutni, amikor a jövőndő peszach oly zsidóságot talál, amely letétemyese léssen az egyiptomi peszach erényeinek.

„Órizd meg a tavasz hónapját“

Irta: Fiseher Fülöp, sárospataki főrabbi

„Órizd meg a tavasz hónapját! Ezen szó élénken tiltakozik egy korunkban lábrakapott nézet ellen, amely téves felfogás oly kimondhatatlanul sok kárt okozott már a zsidó vallásos életnek s amely téves nézet sokak számára szabadjegy, mellyel minden bántódás nélkül vélnék utazhatni zsidótalan életmódjuk pályáján!

Oh, az a régi zsidóság — így hangoztatja ama téves nézet — az nehéz, terhes kolonc. »Ki tarthatja meg előírás szerint annak számos szigorú parancsát?!« Hiszen mindenki ismeri a kényelem-szeretet és vallási lazaság által saját védelmükre kieszelt kifogásokat!

Igen. »A zsidóság jó volt a ghatók sötét, nyirkos utcái számára, de a mai korszak felvilágosodott embere nem veheti oly komolyan azokat a régi előírásokat...«

Ezért mondja az Irás: »Órizzétek meg a tavasz hónapját!« A zsidóság nem ellensége a tavaszi életnek.

Maga is tavasz, örökké viruló tavasz! Vallásunk teszen igazán szabadbádd bennünket.

A Peszach, melyet ünneplünk, csak a testi szabadságot hozta meg népünknek, de a lelki szabadságot vallásunk adta és adja meg. Ennek okáért kell peszach-tól Sovüajsiz-ig hét hetet számlálnunk, jelöl annak, hogy a peszachkor nyert testi szabadság a sovüajsizkor kinyilatkoztatott Tóában leli befejezését, koronáját a lelki szabadságot. Tehát maga a mi zsidóságunk is a rabszolgaság dermesztő testének bilincseit széjjeltörő tavasz, új életre keltő, zsendülő tavaszi világ!

A mi zsidóságunk örökös tavasz. Mindig új meg új életmegnyilatkozatokra serkenti a bennünk szunnyadó jót és nemest. Mindig új meg új rügyezésre serkenti az emberi lélekben lakozó jóindulatokat. Miként a tavasz pompája a természetben rejlő életerő ezer meg ezer szín pompás virágban nyilvánul meg, akként a zsidó szívben, a zsidó lélekben rejlő életerő az i-teni parancsok megtartásának ezerféle variációiban nyer kifejezést. Oh, csakis az igazi zsidó életében pompázik örökös tavasz. Tavasz van ott akkor is, hogyha künn dermesztő tél fagyos szele süvit. Az igazi zsidó életében minden nap, minden óra, meghozza a maga virágait: I-ten előtt kedves cselekményeket, életmegnyilvánulásokat. Hajnali napsugár köszönti őt, első szava I-tenhez száll! Becsületes, szorgalmas munkával tölti el a napot. Ebédhez ül, szegény is ott ül asztalánál. Szombatot, ünnepet megszentel. I-ten parancsolta nyugalom virágcsokra illatozik lakásában. Munkája, pihenője, beszédje, hallgatása, érzelme, gondolatvilága — mindezt megszenteli a Tóra. Mindz édeni illatu virág az Ur kertjében.

»Oda a tél, eltűnt a zord időszak, virágok bujnak ki a földből, elkövetkezett az éneklés ideje, a gerlice hangja hallatszik szerte-széjjel az országban« — mondja az Irás szava.

Virágok buja pompája ragyog, tündököl az igazi zsidó szívében, életében.

S az igazi szabadság is csak az igazi zsidónál lelhető fel. Mert nem az az igazi szabadság, mi-

dőn az ember vakon követi indulatait és szenvedélyeit, kívánságait és vágyait, hanem inkább az a valódi szabadság, midőn annyira él a zsidó kötelességérzet és tudat az emberben, hogy szabadon rendelkezhetik szenvedélyei és indulatai fölött.

»Órizd meg a tavasz hónapját!«
»Hogy megemlékezzél a Miczrajim országából való kivonulásodról!«
A sokat mondó kovásztalan kenyérral kezdedben (Lechem ajni seajnin ólov devorim harbe) emlékezzél meg Egyiptomból való kivonulásodról.

Emlékezzél meg Izráel ariól, mi volt i-teni célja a te Egyiptomból való kivonulásodnak: Az, hogy peszach-tól sovüajsiz-ig számlálj! A Sovüajsiz, a Tórákinyilatkozás volt a célja annak.

»Emlékezzél meg arról életednek minden napján!«

Oh, a szomorúság napján, amikor inség, vész, és baj tárják felénk szájukat, — akkor könnyű a megemlékezés. A bánat és baj önmagunktól I-ten felé irányítják az emberi szívet, — az ég felé az emberi tekintetet, — az ember önkéntelenül is I-tenben keresi élete mentő horgonyát. De a jó napokban, a szerencse napjának sugárzása közepette sem szabad megfeledkeznünk I-tenről, zsidó kötelességeinkről.

Ezért rendelé el Hilél, hogy a szabadságra emlékeztető maczót a keserű gyökérrel együtt kell enniük a széder estén. Ezzel szimbolizálva, hogy: ne feledkezzél meg, jó módodban, midőn a szabadság maczóját élvezed, a morajr, a keserű sors gyökeréről sem. Ingatag a talaj láb alatt. Előbb — utóbb újból morajrt találhat számodra a változó életsors forgandó keréke. Tehát ne csak gondban, bajban gondolj I-tenre, hanem gondolj Reá élted minden napján — boruban és derűben s akkor ő sötétségben világosság, napos helyen enyhítendő árnyék leend számodra...

A dunántuli orthodoxia ünnepe Sárvarott

(Saját tudósi ónktól)

A dunántuli Mehadré Hasasz (az egész talmudot évenként áttanulmányozó egyesület) Niszan 4-én megtartott közgyűlése és szijum ünnepe, melyet ez évben sorrend szerint Sárvarott tartottak meg, ismét fényes manifesztációja volt annak, hogy az igaz vallásosságáról és tóraszeretéről ismert dunántuli zsidóság nál e varázsszónak »Tóra«, hála I-tennek még mindig óriási hatalma van. Eme gondterhes időkben is oly imponáló számban, 200-nál többen jöttek össze, közelről és távolról a Tóra ünnepére. Képviselve volt Nyugatmagyarország és Dunántul minden helysége, sőt a falvak is. Rabbik, tóratudós kereskedők és egyéb tóabarátok. A burgenlandiak a sopronkereszturi (célemi) főrabbiával az élükön is ott voltak. Ünnepi hangulat uralkodott. Kettős ünnep. Az »Országos Tomché Jesivósz Egyesület« is aznap tartotta ott képviselőtestületi gyűlését.

Wesilla mosás a legtakarékosabb

Délután 6 órakor egybegyűlt a díszes vendégsereg a hitk. nagyertermében, mely szűknek bizonyult ez alkalommal Fischer Menáchem sárvári főrabbi nyitotta meg a közgyűlést. Szívélyes, tórával átszótt üdvözlő és buzdító szavakkal adott örömeinek kifejezést, hogy a zsidó notabilitások ezen gyűlésére Sárvarott szemelték ki. Reméli, hogy ennek üdvös hatása lesz az ottani hitéletre is. Szónok a beszéde további folyamán rámutat a hitközségek azon sülvon-orüch-beli kötelességére, hogy Talmud-tóra iskolákat fenntartsanak és azokat hathatósan szubvencionáljanak.

Hitközségében, ugymond, sikerült, erőfeszítések révén a talmudtórát a megfelelő nivóra emelni. De az ifjúság egyéb problémáit is meglehetősen sikeresen, megfelelő energia kifejtésével. Így ki-

léptette a sárvári orth. leányokat a neológ leányegyesületből és megalakította az orth. leányifjúság körét.

A sárvári főrabbi lelkesítő beszéde után R. Binjomin Berger (Beled) a dunántuli zsidóság veziregyénisége ragadja meg a szót. Mint a »Mehadré Hasasz« elnöke mond köszönetet a szívélyes szavakért. Ismertette az egyesület azon nemes célját, a Tóra tanuláson kívül még azt is elérni, hogy

a „Ben Tajró“ példadó életmódjával mintaképe legyen a zsidóság többi részének.

Alaposan megtárgyalták a tagokat kötelező pontot, mely a Tóra szellemében való gyermeknevelésre, a szórakozóhelyek negligálására, a jelenlegi divat zsidótlan és erkölcstelen voltára és az ősi zsidó Ceniúsz megőrzésére vonatkozik. Egyhangú lelkesedéssel azok változatlan fenntartását határozták el.

Az egylet vezetősége időszerűnek és szükségesnek találta, hogy emlékeztesse a tagokat a még Nagymagyarország rabbijai által hozott azon »szür«-jére, hogy vallásilag nem megbízható cég által készített borra, egész évi használatra és ily cég által gyártott »Sel Peszach« szilvórium, borovicska stb. italokra **nem szabad hechsert adni**

és ennek folytán »szür«-rel sujtja ezek használatát, tekintet nélkül, hogy ki adja a hechsert. Ezzel kapcsolatban elhatározták, a csornai »Machziké Hadosz«-t (a melynek hatáskörébe a Dunántul

tartozik) felszólítani, hogy abbahagyott működését ismét felvegye.

Több napikérdés tárgyalása után egyhangulag újból megválasztották a régi vezetőséget.

Az »O. T. J. E.« gyűlése is lelkes hangulatban, nagy részvétel mellett folyt le. Lelkes ünneplésben részesítették a vezetőséget abból az alkalomból, hogy ép Niszan 4-én, a »T. J.« alakulása napja évfordulóján jöttek össze. Többen örömmel konstataáltak, hogy hála a »T. J.« nagy erőfeszítésének és lankadatlan munkájának, ma nem szorulnak a jesivák arra, hogy böcherokat küldjenek gyűjteni jesivájuk részére és nem is teszik. A »T. J.« áldásos pénz és ruha támogatása által pedig szemmel láthatólag csökkent az egyes vándor böcherok száma is és remélhető, hogy a »T. J.« további munkája által a vándorlás majd teljesen megszűnik.

Lélekemelő volt, midőn néhány folyó letárgyalása után a megjelentek közül többen felszóltak és az összes jelenlévők lelkes helyeslése mellett felkérték a vezetőséget, hogy eddigi áldást fakasztó utján haladjon továbbra is és biztosították legmesszebbmenő közreműködésüket nehéz munkájukhoz.

Az ünneplő közönség a gyűlések befejezése után a Sasz befejezéséhez fogott. Lelkes hangulatban ülték a szeüdaszmiczvo-hoz melyet még emelt a jelenlévő rabbik tartalmas és szellemes felszólalása.

A szeüdo a reggeli órákban a teljes morális siker jegyében fejeződött be.

Orth. kóser büffet

Niszel L. vezetése alatt.
Tauber vendéglő, Bpest,
Rombach-utca 16. szám.
Borok és felvágottak kaphatók.

Sel Peszach

a pesti orth. rabbinátus felügy. alatt.

fém, ablak és márvány tisztítására legalkalmasabb. Kapható mindenütt.

SIDOL

Lehetséges-e napjainkban a peszach-áldozat bemutatása

Irta: **Welcz Izrael** rabbi, Budapest

A peszachi áldozatot a Misna tanúsága szerint nagy ünnepélyességgel mutatták be a *bész-hamikdosban*. Köztudomás szerint a szentély elpusztulása óta *בְּעֵדוּת* mindenféle áldozati kultusz megszűnt, de ez nem így van egészen. R. Jakovj Cevi Emden, a „Seilas Jaavéc” című híres munkájában (I. 89.) bizonyítja, hogy a Misna tudósai idejében, tehát a *chorban után* is bemutatják a *korban-peszachot*.

R. Jakovj Emden egy érdekes hiráddal kapcsolatban szól a kérdésről. A „Kafojr Voferach” című mű szerzője ugyanis azt írja, hogy (a híres *Baal Tojszefojsz*) *Rabénü Chajim Kojhén* Párizsból, a Jeruzsálemba való kivándorlás gondolatával foglalkozott a célból, hogy olta Tóra általelőirt közösség-áldozatokat (*korban cibür*) bemutassa. Említett mű szerint *Rabénü Chajim*nak nem voltak aggodalmi a kohanitai „tisztaság” tekintetében, mert általános elv: „közösségi áldozat kohanita tisztatlanság mellett is hozható”. Hogy tervétől mégis elállott, annak okául az említett széfer azon körülményt jelöli meg, hogy aggodalmi voltak az iránt, vajjon *kit lehet az áldozásra méltó kojhénnek* (kojhén mejüchosznak) tekinteni.

Az áldozatok mai bemutatásának azonban a „tisztaság” szempontjának eliminálása dacára, még egy akadálya van: hiányzik a „chalózejn” (*), ami az áldozat bemutatásának előfeltétele, amint azt a *Rambam* is megállapítja (H.

* Lásd magyarázatát a szerkesztői üzenetekben. — Szerk.

Kelé Hamikdos VIII. 13). Ezért az *Emden* és a *Chaszam Szofjer* (*Jojre Déo* 236) nézete szerint *Rabénü Chajim* elméleti fejtegetése csakis a *peszachi áldozatra* vonatkozhatik. A *Nojda Bijehüdó* (*Ojrach Chajim* I. 35) szerint azonban a *korban-peszach*-hoz is szükséges a „Chalózejn”.

Az újabb Gaon-tekintélyek közül viszont többen vannak azon a véleményen, hogy *peszachi áldozatot* most is lehetne hozni. Ilyen nézetet hangoztatott például a *himevesszanzi* (neusandez) *gaon* és *cadik*, a „*Divré Chajim*” z.c.l. (Természetesen nincs még eloszlatva a *Rabénü Chajim* aggodalma, amiért is a probléma továbbra is megoldatlan marad.)

Mindezeknek a diskussióknak előfeltétele az a nézet, hogy *bész hamikdos nélkül is lehet áldozás*,

mivel szentélyt emelni nem tudunk, mert *בְּעֵדוּת* a jövődő *bész-hamikdos* fölépítése nem lehet emberi kéz műve. (Lásd *Rási Rojs-Hasonó* 30. stb.)

Ilyes elméleti vitáknak vallási szempontból az a fontossága, **hogyan tudatunkba vessék a Tóra összes törvényeinek örökérvényű voltát,**

azt a tanítást, hogy a kinyilatkoztatott törvények közül egy sem veszíti el időszerűségét s évezredek múltán sem válik régészeti objektummá.

HUNGÁRIA DRÓTFONAT
Külön, olcsó kerítés

Képes ár-egyzék

Költségvetés ingyen!

HAIDEKKER SÁNDOR Rt.
Budapest, VIII., Üllői-ut 48. 56.
Fiók Fiumei-ut 3. a keleti pályaudvarnál

Felhívom

figyelmüket a helybeli és vidéki kereskedők és iparosoknak egyedülálló szombattartó szállítási, vámkezelési és butorszállítási cégemre, saját butorkocsijaimmal. — *Áraim ugyanazok, mint a nem szombattartó cégeké.*

Hitelképes kereskedőknek hitelt nyújtok.

Kérem szíves pártfogásukat.

Szwarc és Salgó, szállítók

Budapest, Dohány uca 10. — Telefon: J. 423-42.

Tartós ondolás hónapokig eltart, garanciával, leszállított árak mellett. Hajfestés, szépségápolás, paróka készítés.
Telefon: 122-58. **Kránitz Á., IV., Párisi-u. 5.** (Főpótlával szemben.)

Ürömcsepp az ünnepi örömben

A szabadág ünnepét üljük, de ünnepi áhítatunkat megzavarja egy a szabadságot negligáló körülmény, mely a gyászos hábu galíciai menekültjeinek szomorú sorsára emlékeztet vissza... Akkoriban galíciaiakat fogostak össze, mint alkalmatlan idegeneket ma pedig ugyanezen sorsra jutott több az optalást elmulasztott magyar hitsorsosunk! De a baj most még sokkal nagyobb mint 11—12 évvel ezelőtt volt. Mert ezeket a szerencsétleneket, akiket a magyar kormány a békeszerződés folytán nem ismer el magyar állampolgároknak számos esetben az illető utóállam sem akarja polgárainak elismerni. Így azután az illető kénytelen a toloncházban sinylódni, amíg hovatarozandósága valamiképpen tisztázódik...

Wesilla mosás a legideálisabb

Az Orth. Központi Iroda az ügyet magáévá téve, interveál az illetők szabadonbocsajtás érdekében. Ez azonban, sajnos, nem mindég jár eredménnyel. Mivel tehát bekövetkezett a szomorú helyzet, hogy több hitsorsos az ellene megindított közigazgatási eljárás lefolyásáig a toloncházban nyomorog, gondoskodni kellett az illetők rituális élelmezéséről.

A toloncok peszachi ellátásáról idejében

történet gondoskodás.

Egyébiránt pedig *Frankl Adolf* az orth. Iroda nemes intencióktól vezéreltetett elnöke kezdeményezésére a fővárosi zsidóság faktoráiból

bizottság alakult, mely a toloncok ügyében a hatóságoknál eljár

és a kóser ellátáshoz szükséges összegeket testületi révén előteremti. Az orth. Iroda elnökénél ugyanis értekezlet volt, amelyen részt vettek az orth. Iroda részéről: *Frankl Adolf* elnök, *Har-*

tstein Lajos ügyv. alelnök, *dr. Reiner Imre*, mint az ügy referense; a neológ Irodát *dr. Bakonyi László* képviselte. A budapesti orth. hitközség részéről jelen volt (az elnök távollétében *Deutsch Géza* alelnök, *Schlésinger Adolf* előljáró és *dr. Friedmann Izidor* Chevra elnök; a neológ hitközség ill. Chevra képviselőitében: *dr. Hajdu Marcell* elnökhelyettes, *dr. Kecskeméti Adolf*, *dr. Wilhelm, dr. Endrei, Epp'er* és *Csergő Hugó*. Az eszmecsere eredményeképpen határozat hozatott a bizottság sürgős megalakítására, amelynek *dr. Hajdu Marcell* az elnöke.

A bizottság már a napokban összeül és amíg szükség mutatkozik állandó permanenciában lesz.

A jeruzsálemi magyar Kojlel Tórái Nagyváradnak

Hétfőn délután terjedelmes ajándék csomag érkezett főt. *Fuchs Benjámín* nagyváradai orthodox főrabbinak Jeruzsálemból. A csomagban 5 tóratekereset küldtek a nagyváradai orth. hitközség részére, meghatározott levél kíséretében. A levélben az ajándék küldői bejelentették, hogy a tóra-díszeket külön csomagban fogják a hitközségnek eljuttatni.

A tekeresekre vonatkozólag *Fuchs* főrabbi a következőket mondotta:

— Ezek a tóratekeresek a je-

ruzsálemi *Kojlel Somre Hachomot* ajándékai. A tórákat, mondotta a főrabbi — egyenesen a nagyváradai hitközségnek írták és vallási szempontból teljesen kifogástalanok. A tekeresek magán viselik az évezredes falak tövében ujjászületett Jeruzsálem jegyét.

Ha majd a díszek is megérkeznek, akkor a hitközség felavatja a tórákat (*chinuch szifretajró*), amelyeket a hitközség nevében a főrabbi és *Klein Dávid* gondnok táviratilag köszöntek meg Jeruzsálemnek.

TAVASZI és NYÁRI

kabát, kosztüm és ruhaszövetek minden igényt kielégítő hatalmas válalsztéka

László és Fekete
különleges női és férfi divatkelme áruházában
IV. Petőfi Sándor-u. 14-16.

Élijóhú széder-serlege

Don Izsák Abarbanell élete nagyobb részét Spanyolországban töltötte. Gazdagsága folytán az ország nemesi közé számított. Nagy népszerűsége is tett szert, amit nagyhatású szónoklatai révén ért el. Bölcsességének és egyetemes műveltségének híre a királyhoz is eljutott, aki őt tanácsosává nevezte ki.

Amikor a király elhatározta, hogy a zsidókat kiűzi Spanyolországból, magához hívatta Don Izsák Abarbanellét és így szólt hozzá: «Elhatározásom szeint, neked is, mint a többi zsidónak kötelességed lenne elhagyni az országot. Azonban a személyed iránt való tiszteletemnél fogva, családoddal együtt Spanyolországban maradhatsz.

— Fenséges Uram! válaszolt Abarbanell, ha nem kegyelmez meg hitorsosaimnak úgy én is velük tartok a száműzetésbe.

Elérkezett a száműzetés keserű órája. Abarbanell, ekkor elhagyta spanyolországi birtokait és csak készpénzt, valamint egy drágakövel kirakotta a nyserlegét vette magával. E serleget, ami ő ökségkép szolgált az Abarbanell családban apáról fiúra, csak a széder estéken használták és Élijóhúnak töltötték bort belé.

Don Izsák Abarbanell hetekig tartó utazás után Velencében telepedett meg, ahol a Spanyolországból magával hozott vagyona rohamosan meglogyatkozott oly-

annyira, hogy midőn Abarbanell örök pihenőre tért őseihez, családját nagy szegénységben hagyta hátra. A család élére fia, Juda került, akire örökségül az aranyserleg maradt.

Egy napon az ország egyik nemesse meglátogatta az Abarbanell családot. Juda bevezette a magas vendéget a fogadószobájába, hol az aranyserleg volt elhelyezve. A nemesnek nagyon megtetszett a serleg és kezdett a vételára felől érdeklődni.

— Még ha összes kincseidet is felajánlanád, sem teljesíthetem kívánságodat — feleléle Juda.

A nemes másnap jelentést tett a királynak az aranyserlegről és annyira rá irányította a király figyelmét, hogy az uralkodó futárt küldött Judához azon parancsal, hogy Juda azonnal jelenjen meg előtte az aranyserleggel. A fiatal Abarbanell a legfelsőbb parancsnak eleget téve, másnap megjelent az aranyserleggel a királynál. A serleg a királynak is nagyon megtetszett és azt meg akarta vásárolni.

— Uram Királyom! szólt Juda, megbocsátsz hű szolgádnak, de ajánlatodnak nem tudok eleget tenni. E serleget nagy apámtól örököltem, ő pedig azt az ő elődeitől. A serleg ereklve gyanánt szállt apáról gyermekekre. Az apám a halála előtt megparancsolta nekem, hogy a serlegre vigyázzak, amelyet a családunk ősei Élijóhú próféta mindörökkön közöttünk élő

szellemének tiszteletére készítették.

A király haragra lobbant és így szólt Judához: Hét napi gondolkozási időt adok számodra. Ha hét nap elteltével parancsomnak nem teszel eleget, úgy a dolognak súlyos következményei lesznek.

A király szavai Judát kétségbe ejtették ugyan, de mégis szilárdan elhatározta, hogy a serleget nem szolgáltatja ki. A serleget bezárta egy üres kamrájába, a kulcsot pedig az uccára hajította, miközben ezeket mondotta: Élijóhú próféta! A serleg mátol kezdve a tied. Itt átadom a kulcsot és tégy a serleggel belátásod szerint.

Elérkezett a gondolkozási idő hetedik napja, amikor a király Judát ismét magához hívatta és a serleg eladását követelte.

— A kamra kulcsa ahol a serleg van elveszett, — válaszoló Juda.

Erre a király házkutatást rendelt el Abarbanell lakásán, amit azonnal foganatosítottak is, de eredménytelenül. A kulcs nem került meg. Ekkor a király újabb parancsára a kamara ajtaját kezdték döngötni, az ajtó kinyílt, de a legnagyobb meglepetésre a serlegnek a kamrában nyoma sem volt.

A történeteken felingerülve a király elhatározta, hogy a zsidókat kiűzeti Olaszországból.

Ebben az időben egy éjjelen megjelent Don Izsák Abarbanell Spanyolország királyának álmában és így szólt hozzá: «Amikor hitestvéreimmel száműzetésbe mentem, összes ingatlanaimat Spanyolországban hagytam, amik a spanyol kincstár tulajdonába mentek át. Fiam most Velencében nagy nyomorban él, felszólítlak, tedd pénzzé vagyonomat és küldd a pénzt fiamnak Velencébe. A király másnap megfeledezett az éji látomásról.

A következő éjjel azonban újra megjelent a király álmában Abarbanell és ismétléte tegnapi felszólítását, megjegyezvén, hogy ezen álom komoly intelem, ami-

nek jelül a király homlokán jeleket hagyok hátra».

Reggelre a király felébred és feltűnő vörös sávokat lát a homlokán. Ekkor nagy félelem fogta el, a megismélt álmot jutott eszébe. Hivatta is az ország kincstárnokát, akinek megparancsolta, hogy Abarbanell birtoka eladatasék, ami meg is történt.

Ádár hó elseje volt, amikor a király hajóra ült és a pénzzel Velencébe utazott.

Amióta Olaszországban az ország király elrendelte, hogy a zsidóknak el kell hagyniok az országot, Judát nagy lelki furdalás bántotta. Mindig azon gondolkozott, vajjon helyes volt-e az aranyserleg miatt földönfutóvá tenni az ország összes zsidóit...? Közéleg az idő, amikor miatta a zsidóknak vándorbottal a kezeikben meg kell a bizonytalanságba...

Egy napon Velence uccáin sétált és gondolataiba elmerülve, alig veszi észre, hogy sétája közben

már eljutott a tenger partjára. Ott egy spanyolszínekkel fellebögött hajó végre magára vonta a gondolataiba elmerült Juda figyelmét.

Amikor a hajó kikötött, a spanyol király elküldte egyik szolgáját, hogy tudakolja meg Abarbanell lakását. A szolga a parton sétáló Abarbanellhez ment kérdezősködni. Abarbanell meglepetten mutatta be magát a szolgának. A szolga, miután még másoknál is érdeklődött és meggyőződött Abarbanell személyazonosságáról, magával hívta őt a hajóra és bemutatta a spanyol királynak. A király átadta Judának a magával hozott összeget és visszahajózott Spanyolországba.

Juda nagy örömmel tért haza. A peszachi kiadásokra már nem volt gondja.

Rövidesen beköszönt a peszach ünnepe. Abarbanell és családja áhitattal ülnek a díszesen terített székelnél. A család fő élénk gesztusokkal kezdi az ünnep jelesét.

gét magyarázni. Alig tart azonban a Hagada ezen passzusánál: Kol dichfin jészé vejéchol — minden szükölködő jöjjon és tarison velünk, bekopogtat egy idegen azon kéréssel, hogy a szédert a családdal tölthesse. A vendéget természetesen nyájasan asztalhoz ültették és a Hagadát még nagyobb hévvel folytatták. A mácot, a mórajt sőt a vacsorát is elfogyasztották és a harmadik «kajsz»-t is a kellő vállalossá áhitattal kiürítették, amikor megtöltötték «Élijóhú poharát» és a család lelkesedve készül a szent próféta szellemét «Bórich Habó» köszöntéssel üdvözölni. Ekkor az idegen hirtelen eltűnik és az aranyserleg egyszerre csak az asztalon van.

Olaszország királya értesülvén a történetekről, meghajolt az Abarbanell család tradíciója előtt és a csodás esemény varázserejétől áthatva nyomban visszavonta a zsidókra oly sérelmes rendeletét.

Heberből: Groszberg Salamon.

Wesilla mosás a legideálisabb

Kitűnő minőségű
Hutter szarvas szappan
kóser

kapható minden fűszer- és festékkereskedésben.

Gyártja a budapesti orth. hitközség rabbínatusának felügyelete mellett:
Hutter József szappangyár Olajipar részvénytársaság
Budapest, VII., Erzsébet-körut 6. — Telefon: J. 461-92, 93, 94, 408-92.

Litauen in der Schweiz!

Schweiz. Thora-Lehranstalt „JESIVAS EZ-CHAJIM“ Montreux.

Die seit einem Jahr bestehende Jeschivah in Montreux, gibt hiermit bekannt dass das diesjährige Sommersemester am

Rausch Chaudesch Ijar 5688. (22. April 1928.)

beginnt und eröffnet wird. Alle diejenigen Eltern, die ihre Kinder für dieses Semester bei uns anmelden wollen, werden hiermit ersucht, die Anmeldung mit Beifügung der Zeugnisse schon jetzt zukommen zu lassen, damit die Klassen-Einteilung rechtzeitig gemacht und die Zimmer für die Schüler gemietet werden können. — Lehrfächer: Talmud mit Kommentatoren & Dezisoren Tenach Mussar, Schulchan-Aruch.

Litauischer Derech Halimud.

Verpflegung erfolgt in der Anstalt selbst — Anfragen & Anmeldungen sind zu richten an

R. E. BOTSCHKO, Villa Bella, MONTREUX

Bal-Sem legenda

Egy alkalommal a híres mezericsi rebbe megkérdezte mestereit, magyarázza meg neki, a szent «Zojhar» könyv ama fejtegetését, amelynek értelmében az «Éle Hamispótím» szidra a lélekvándorlás által eszközölt igazságszolgálatát mutatja. A mester egyidejűleg nem felelt. Napok múltán egyszerre így szól tanítványához: — Az erdő szélén levő patak partján van egy fa, várakozzál ott rám késő délután, naplemente idején.

A mezericsi rebbe így cselekedett. Ott a magányos fánál letelepedett és várt. Egyszerre jön a lovas, letelepszik nem messze tőle, lakmározik, bort iszik, felpattan a lovára, de tömött pénzerszényét ott felejt. Kis idő múlva jön egy vándor utas és ugyanott letelepszik. Pihen egy kicsit, majd tovább indul, de közben észre veszi az erszényt és erre magához veszi. Ezek után, arra ment egy görnyedt hátu szegény ember. Fáradtan leült a fa alá, kis kenyéret evett, a friss forrás vizéből ivott és utána ledől a gyepes pázsitra. Alig aludt el, amikor patkódobogás hallatszott, jött a lovas keresni a pénzt. Körülnézett, majd látva az alvó embert, felrázta a szunnyadozót és követelte erszénye visszaadását. Hiába erősítette a szegény ember, hogy nem tud semmiről, a lovas csak követelt, majd iszonyúan dőlt a szegény emberre.

Közbe megjött a Bal-Sem. A tanítvány kötelességének tartotta elmondani a lefolyt jelenetet, amiről a mester ezt mondotta:

— Amit láttál, az nem egyéb, mint magyarázata annak, hogy az igazságról szóló «veüle hamispótím» miért bizonyít a lélekvándorlás mellett. Tudod mit láttál? Az igazság diadalrajzát! Az előző

életükben úgy volt, hogy a lovas tartozott a másodiknak bizonyos összeggel. Mivel nem akart fizetni, a lovas a bíró elé vitte az ügyét. A bíró az ember volt, akit mint szegény vándort látál. A bíró az elébe terjesztett ügyben nem kereste az igazságot, hanem felületesen ítélte a bepanaszolt já-

vára. — A második élet azután «veüle hamispótím» igazi igazságszolgálatát. A hamis bíró megkapja a maga verését, a lovas átérzi azt, milyen rossz az, ha valakinek tulajdonát jogtalanul elcsátja magának és a károsult megkapja a pénzét.

Ezért mondja a «Zojhar», hogy az igazságszolgálat a gilgüll a lélekvándorlás mellett bizonyít.

Heberből: Weisberger Adolf, Pécs.

A chόμεc peszach után

— Levél a szerkesztőhöz —

E kifejezés nem akar mása lenni annak: „eszroigim szükesz után“, mert Szükesz után elveszti az eszrog időszerűségét, de nem úgy a chόμεc, amelynek tilalma a peszachi ünnep után is lehet még. Ezt a vallási törvényeinkből kifolyó tényét sokan elfelejtik és ezért kérem a következő soraimnak helyet adni:

A Zsidó Ujság orthodox jellegéhez híven állandóan napirenden tartja a rituális kérdéseket. Tudom, hogy egyesek, még az orthodoxoknak látszók között is ezt elerzik, de minden igazán vallásos zsidó hálával gondol a Zsidó Ujság ilyenü fejtegetéseire.

Ez indít arra, hogy felhívjam hittestvéreim figyelmét, hogy a chόμεc mindennemű használata peszach után is tilos, ha peszach előtt nem lett eladva zsidó törvény szerint. Nem szabadna tehát a kereskedőnek peszach után sem oly gyártól vásárolni, amely gyár nem tartotta be az előírást.

Tudok olyan eseteket, amikor a nagykereskedő formálisan eladta

a chόμεcot, de azután félünnepen maga is vigan árult kovászosat.

Valamiképen segíteni kellene azon a furcsaságon is, hogy szombaton nyitva tartott boltokban ott diszlenek szent sabbosz napján a héber nyelvű hechserek. Szerény nézetem szerint a rabbiknak drosóikban foglalkozni kellene nemcsak azzal, mi történjék peszach előtt és alatt, hanem azzal is: mire kell vigyázni peszach után.

W. I.

Orth. כשר sel peszach tokaji bor,
továbbá hegyi és homoki borok,
rendkívül olcsó árban
kaphatók: **NISZEL-nél,**
(Tauber-bufettben)
Rombach-utca 16. szám.

Orth. kóser sel peszach
STELLA sültpor
VANILLIN
cukor
Ára 22 fillér, viszonteladókknak 15 fill.
STELLA-gyár Budapest, VII., Rottenbiller-utca 46.

Orth. kóser sel peszach burgonyaliszt, Silberstein váci orth. rabbi hechserevel. — 80-as boszniai szilva, Boon's Cacao, ecet-essencia, paradicsom és az összes létező hús-véti fűszerárak orth. hechserevel.
Amzel Simon, Bpest, Dob-u. 28. — Telefon: J. 356-02.

Seidner Lipót áruházában
Budapest, VII., Kertész-u. 43. Tel.: 134-74.
— Hittestvéreink! Csak szombattartó cégnél vásároljon! —

Posztó, divatszövet, szabókellékek áruhaza nagyban és kicsinyben. Különlegességek uri- és női szövetekben. Billiárd és játékasztal posztó.

A jesivákért

Ösztöndíj szétosztás.

Az „Országos Tomché Jesivász Egyesület“ által kiírt és annak idején lapunkban közzétett ösztöndíj-pályázatban kitűzött díjak szétosztása Nisan 4-én az O. T. J. E. alakulásának évfordulóján ment végbe Sárvarott, a T. J.-nak ott tartott gyűlése alkalmából. Külön megemlítést érdemel Weisberger Salamon, a büdzentmihályi jesiva jeles növendéke, ki méltó feltűnést keltett alapos készségével. A vizsgán, mely Sárvarott kezdődött és másnap Győrött folytatta a hirneves, nagy tudású Snyder B. főrabbi elnöke alatt a vizsgázóbizottság, csodálkozásba ejtette a bizottságot alapos feleleteivel. Az első díjjal, 160 pengővel lett kitüntetve.

Az O. T. J. E.-hez az eredmények által felbuzdulva ismét érkeztek pénzbeli felajánlások újabb ösztöndíjakra. Az erre vonatkozó felhívást a napokban fogja az egyesület vezetősége kibocsátani.

Chevre Kadisák a Tomché Jesivászért.

A kunmadarasi Chevre Kadisa Adar 7-én, a szokásos Szüdenél Rosenberg Gyula alelnök Kun Jenő ural együttesen 60 pengőt gyűjtött az O. T. J. E. részére.

A mezőturi Chevre Kadisa Adar 7-i közgyűlésén elhatározta az O. T. J. E. állandó szubvencionálását.

A karádi Chevre Kadisa elhatározta, hogy minden év Adar havában — bár összjévedelme nem több évente mint 100 P. — ennek negyedrészt bektüldi az O. T. J. E.-nek.

A vésztői Chevre Kadisa Adar 7-én gyűjtést rendezett az O. T. J. E. részére.

A debreceni Chevre Kadisa elhatározta az O. T. J. E. havi szubvencionálását.

Utánzásraméltó.

Pál Anna és Lusztig Vera török-szentmiklósi polgári iskolai leánykák — mikor gyűjtést rendeztek az O.

T. J. E. részére, mely 76 pengőt eredményezett a szegény böcheroknak.

Övás

Brody Emanuel nagykállói főrabbi értesít bennünket, hogy senkit sem bizott meg jesivája részére való gyűjtésre. Erőfeszítések árán és az „Országos Tomché Jesivász Egyesület“ támogatásával el látja nagy jesiváját a legszükségesebbekkel. Ha valaki jesivája részére kér, úgy annak iratai csak hamisak lehetnek. Teitelbaum Naftali, nyirbátori főrabbi arról értesít, hogy ő egyáltalán nem tart jesivát és így az ő nevében kiállított jesivai gyűjtőkönyv közönséges hamisítvány. — Hasonlóképp tiltakozik a földesi főrabbi is.

Új halcsarnok

a főváros szívében. Elsőrendű, mindentéle legfrissebb élő hal, legmérsékeltébb árban. Nagyobb vásárlásnál, lakodalmak, szüdek részére nagy árengedélyt nyújtunk és kívánatra házhoz küldjük. Vidékre postán szállítunk.

Teller és Grosz

Rombach utca 4.

Telefon-hívó: J. 422-86.
Szombat és ünnepnap zárva.

Világhírű orth. rabbinátusok hechserevel ellátott és a híres Roethlisberger und Sohn, Langnau-Ementhal (Svájc) sajtgyáros által készített

„Numor“

védjegyű 6 porciós Ementhali dobozsajt

Schwartz József Kisvárdai

(Deák Ferenc-u. 32.)

magyarországi vezérképviselőnek és lakattulajdonosnál kapható. Az egyetlen, hazai orth. rabbi hechserevel ellátott dobozsajt.

Kívánatra 5 kilós postacsomagot is küld.

[(Mint értesülve vagyunk, jelen szemeszterközben ugyszólván az összes jesivavezetők megszivelték a „Zs. U.“ ebbeli több cikkét és hála az „O. T. J. E.“ erős támogatásának, nem küldtek gyűjteni jesivájuk részére. Ha netán akadt volna valamely jesivavezető aki mégis küldött, ezuton kérjük, közölje ezt lapunkban, nehogy kiküldöttéi könyvét is hamisítványnak nézzék. Szerkesztőség.)

Nagy szerencsében részesülhet,

ha nálunk vesz részt az osztálysorsjátékban Főnyeremény szerencsés esetben ÖTSZÁZEZER PENGŐ.

Minden második sorsjegy nyer! Rendeljen tehát a mielőbb sorsjegyet

WEISZ BÉLA és TÁRSA

Bankház Főelárusítóknál
BUDAPEST, VII., Dob utca 9.
Sorsjegyárak osztályonkint
1/1 1/2 1/4
20 P. 10 P. 5 P.
Huzás április 14-én és 17-én
Telefon: J. 423-88.
Szombat és ünnepnap zárva.

A több mint 40 év óta közismert BLAU cég ajánlja jó zamatú sel peszach

fehér és vörös borait, szilvóriumot, törkölyt, boroviczkát, seprűt és cognacot.

BLAU MIKSA, orth. kóser bordzlet
Budapest, VII., Dob-utca 32.

A talmud bölcse és Athén tudósai

A római császár magához hivatta egykor Rabbi Jehosua ben Chananjót és megkérdezte tőle, hogy a görög, vagy a zsidó bölcsök nagyobbak-e a bölcsészetben. Rabbi Józsuát azt felelte, hogy a zsidók. Erre a császár megparancsolta neki, hogy Görögország összes bölcséit gyűzze le és hozza el Rómába. A rabbi a császár engedelmével hajót építtetett, melyben hatvan szoba és minden szobában 60 szék volt. Athén bölcsői ugyanis 60-an voltak.

A hajó Athénbe érkezett. Rabbi Józsuát a városbambenyén látta, hogy egy mézárós egy levágott ökörral foglalkozik.

— Eladó a fejed? — kérde ekkor rabbi Józsuát.

— Persze, hogy eladó, — felelt a mézárós.

— Mennyiért adod?

— Egy fél forintért.

Rabbi Józsuát kifizette a kért összeget, mire a mézárós oda káta nyujtani az ökör fejét, de a rabbi így szólt hozzá:

— Én nem az ökör fejét vettem meg, hanem a tiedet; most már addig nem megyek el az üzleiből, míg a fejedet ide nem adod. Csak abban az esetben engedlek szabadon ha megmutatod, hogy hol laknak a bölcsök.

A mézárós azonban félt elárulni a bölcsök lakását, mert halálbüntetést mértek arra, aki idegennek megmutatja, hogy a bölcsök hol laknak. De a rabbi így szólt:

— Van egy könnyű mód rá. Vegyél egy kis csomó fát, vidd addig, ahol laknak, ott megállsz, mintha pihenni akarnál; én csál-tal megtudom, hogy hol laknak.

A mézárós így cselekedett. Mí-dön rabbi Józsuát odaért, látta,

hogy a bejáratnál ör áll és belülről is egy ör. A bejáratnál homok volt elszórva. Ha láttak nyomokat, melyek azt mutatták, hogy bement valaki, megölték a belső ört, ha pedig kifelé vezettek a nyomok, a külső ört ölték meg, mert az öröknek senkit sem volt szabad se bese ki engedniök az ő engedelmük nélkül. Rabbi Józsuát egyik cipőjét fordítva vette fel és a küszöbre lépett. Ez úgy látzot, mintha valaki be- és kiment volna, ezért mind a két ört megölték. A rabbi ezt az alkalmat felhasználta, bement a bölcsök szobájába és köszönt nekik. Ott a fiatalok fenn ültek, az öregek pedig lejjebb. Józsuát nem tudta, hogy köszönjön. Ha az öregeknek köszön előbb, a fiatalok haragudni fognak és azt mondják: mi feljebb ülünk, nekünk jár az elsőség, — ha pedig az ellenkezőjét teszi, akkor amazok azt fogják mondani: mi öregek vagyunk, nekünk kell előbb köszönni. Ezért egyszerre köszönt nekik:

— Béke veletek!

Megkezdődött a párbeszéd rabbi Józsuát és Athén bölcsői között.

Bölcsök: Mi a te kívánságod?

R. Józsuát: Én tanult zsidó ember vagyok, eljöttem, hogy zsidó bölcsességet tanulni.

Bölcsök: Ha így van, akkor egy pár kérdést intézünk előbb hozzád.

R. Józsuát: Beleegyezem, a következőképen: Ha ti győztök le engem a tudásban, csinálhattok velem amit akartok, de ha én győzlek le benneteket, csak egy csekélységet kérek tőletek, azt, hogy jöjjetek el hozzám ebédre a hajó a, amely a város végén áll.

Bölcsök: Jó, legyen, csak te-

lelj kérdéseinkre! Egy ember kölcsönöz a másiktól pénzt és az nem akarja megadni, aztán a kölcsönző adott még neki kölcsön pénzt; hogyan lehetséges ez?

R. Józsuát: Egy ember fát vágott az erdőben és haza akarta vinni, de nagyon nehéz volt. Vágott még fát és fogadott egy embert, hogy hazavigye neki. Így van ez a kölcsönrel is; ha adnak még kölcsön, a másik sok pénzt keres vele és megadja összes tartozását.

Bölcsök: Hol van a világ közepe?

R. Józsuát: Itt. Ha nem hiszitek, vegyetek egy kötelet és mérjétek meg.

Bölcsök: Van egy kastélyunk a város végén, szeretnénk azt a városba hozni.

R. Józsuát: (Vett egy csomó korpát és azt mondta, nekik:) Ha ebből csináltok nekem kötelet, én azzal a kötéllel behuzom nektek a városba.

Bölcsök: Van egy eltörtött malmunk, varrj meg azt nekünk.

R. Józsuát: Huzzatok ki belőle egy pár szál cénát, akkor megvarrom vele.

Bölcsök: Mivel lehet egy mézót learatni, melyen kések te emnek?

R. Józsuát: Szamárszarvaival.

Bölcsök: Hát van a szamárnak szarva?

R. Józsuát: Hát terem a mézókés?

Bölcsök: (Hoztak neki 2 tojást és kérdezték) Melyiket tojta fehér tyúk és melyiket fekete?

R. Józsuát: (Eövétt két a lag turót és kérdezte) Melyik készült fehér kecskének és melyik feketének a tejéből?

Bölcsök: Ha egy fiatal csirkét elpusztul a tásában, hol megy ki a lelke?

R. Józsuát: Azon a helyen, ahol bement.

Most már elismerték Athén böl-

Nyirbogdány

A régi zsidó közmondás szerint „én anijusz beczibür“ — a közönség sohasem szegény. Ezt a közmondást fényesen vagy inkább dicstelenül cáfolja meg a nyirbogdányi hitközség, amelynek temploma és temetője ellen március hó 27. napjára árverés volt kitűzve 130 pengő követelésért. A kies hitközség az elnöke iránti dacból nem akart egy mikvo építésből kifolyó fizetési kötelezettségének eleget tenni és így egy cémentszállító árverést kért a hitközség templomára s temetőjére. A hitközség tagjai nem is olyan szegények és így ennek a szomorú botránynak kizárólag személyi okai vannak. Mi szívesebben elhallgattuk volna a dolgot, ha azt a hivatalos lap és annak révén a világsajtó már nem szelöltette volna s így kötelességünknek tartjuk az ügygel orth. szempontból foglalkozni. A vallási szempont pedig az, hogy ahol *chilul hasem* van, ott a rabbi sem szabad kimélni, hát még ebben az esetben, a hol csupán

sztrájkoló hitközségi adózókról van szó, akik nem akarják megérteni, hogy kinek legyen hitele, ha nem egy erkölcsi testületnek s ki teljesítse pontosan a fizetési kötelezettséget, ha nem egy zsidó hitközség.

A bibliában az anarchikus állapotok ellen az a megjegyzés foglaltatik „vechén laj jéozse bejiszroel“ — ilyennek nem szabad megtörtélni Jiszroelban. Ugyanezt hangoztatja a nyirbogdányi eset is. A zsidó becsületérzésnek és közösségi tudatnak lehetetlenné kell tenni ilyenmü profanizálásokat.

A hír külföldön olyan megütöztetést kellett, hogy egy londoni keresztény hívő a bécsi Távirati Ügynökség révén felkérte a „Jud. Press“-t, hogy szerezzen be részleteket és hajlandó az adósságot kifizetni.

Amint értesülünk az árverés nem lett megartva, mert az Iroda intézkedésére az affér sima elintéztést nyert.

A szlovenszkói „Machziké Hadosz“

Galántán a múltkor nagy összejövettel volt a „Machziké Hadosz“ feltámasztása ügyében. A gyűlés elnöke Paskusz Lipót volt, referense pedig Paskusz Salamon. Március 12-én pedig Pozsonyban ülésezett az előkészítő bizottság, amely határozatilag kimondotta a megalakulást és az alapszabályok kidolgozására kiküldött egy bizottságot, melynek tagjai Paskusz Salamon (Dunaszerdahely), Kalisch Ignác (Galánta), Pappenheim Izidor, Benedikt Fülöp és Kohn Vilmos (Pozsony). Az egyesület héber köriratban ismertette céljait. Ügyelni akar a széfer-tórák, tefilin és mezuzók megfelelő voltára, gondoskodik majd arról, hogy erre alkalmas emberek bejárnak a falvakat és ellenőrizzék a kegy-szereket.

Az egyesület a nevelésügygel is óhajt foglalkozni. Támogatni fogja a jesivákat, különösen azokat a növendékeket, akik alkal-

masak rabbiállás vagy metszői hivatás betöltésére. Harcolni fog a szemérmellen divat ellen. A rabbi mellé fog állani a szövetség és támogatja őket a vallás védelmében. A „Machziké Hadosz“ külön lapot is tervez eszméi propagálására.

A szlovenszkói zsidóság körében örömdetes jelnek tartják a „Machziké Hadosz“-mozgalmat.

Az egyesület tagja lehet, aki kifogástalan vallásos életmódot folytat, az egyesület szabályait pontosan betartja és tagsági díjat fizet. *Hamvaszer.*

Budapestről utazva elvesztettem a vonaton talisz és tefilinomat. Szegény ember vagyok, könyörgöm a megtalálónak, vagy aki megvette, hogy küldje címemre utánvételt. Nagy miczvenak tekintetik.
GLÜCK JÓZSEF, Sajószent-péter.

Wesilla mosás a legtakarékosabb

csei, hogy rabbi Józsuát magában bölcsességgel rendelkezik, mint ők, azért kénytelenek voltak elfogadni a meghívást, hogy elmenjenek hozzá a hajóra. Rabbi Józsuát egyenként vezette be őket külön szobákba. Minden szobában volt 60 szék és mindnyik azt hitte, hogy a többiek is oda tognak jönni.

A hajós megkapta a parancsot hogy induljon. Rabbi Józsuát vett egy kis földet az udva ből és egy kis vizet a tenger fenekéről, melynek az a tulajdonsága, hogy e nyeli a többi vizeket.

Megérkeztek a római császárhoz. A bölcsök nagyon csendesek és megtörték voltak. A római császár azt mondta, hogy ezek nem bölcsök, mire rabbi Józsuát rájuk szórt a földet. A bölcsök feléledtek és méltatlankodni kezdtek a császárral, amiért idehozatta őket. Erre a római császár át adta őket rabbi Józsuának, hogy csináljon velük amit akar. Rabbi Józsuát elővette a hozott vizet, egy hordóba öntötte és megparancsolta nekik, hogy öntsék neki azt a hordót vizel tele. Ők nevétségesen tartották a parancsot, úgy gondolták, hogy elég lesz, ha mindnyik csak egy vederrel hoz. De akármennyit öntöttek bele, nem lett több, mert a víz mindet elnyelte.

A császár azután a bölcs rabbi kintüntetésben részesítette.

F. J., Debrecen.

Jesivánk

felvesz korlátolt számban böcherokat koszt napokkal és kiegészítő menzakozzítal. Jelentkezések vá-laszbélyeggel, címenetel megjelölésével, valamint keszav-másolatokkal alantí címre köldendök:
**Jesiva-vezetőség
Püspökladány.**

Az egri jesiva

felvesz vallásos böcherokat, akik gemore tojszefeszt egyedül tanulni képesek. Összes koszt napokkal el lesznek látva, sőt lakáspénzzel is (azonkivül órákat is adhatnak). Mielőtt valaki ide jönne, küldje Keszav másolatait.
**SCHREIBER SIMON, főrabbi
Eger.**

Csodaszép parókat csakis **Gál specialistánál** vehet

Ugyanott tartós fésülés, ondolálás. — **Muzeum-körut 2. sz.**

(Bejárat a drogerián át)

HIREK.

NAPTÁR

Erev-Peszach: Chómeç-tilalom kezdete 9 órakor. *Érív Tavsilin.*

Peszach 1. és 2. napja és Sabosz Chojlhamojéd.

Ünnep kezdete (Bpest): 6 ó. 05 p. Sabosz " " 6 " 10 "

" kimenetele " 6 " 55 " Vas., hétfő, kedd: Chojlhamojéd.

Peszach 7. és 8. napja Ünnep kezdete (Bpest): 6 ó. 15 p.

" kimenetele " 7 " 00 "

Sabosz Semini, Niszan 24.

— Rojschojdes bencsolás —

Sabosz kezdete (Bpest): 6 ó. 20 p. " kimenetele " : 7 " 05 "

Lapunk összes olvasóinak és barátainak vig ünnepet שמחה טובה-i kívánunk.

Legközelebbi számunk "N f. hó 20-án jelenik meg.

— A peszach és a kereskedők. Tekintettel a mostani 3 napos ünnepünkre, amelyeket a katolikus husvét közvetlenül követ, hithű kereskedőink nehéz helyzet elé lettek állítva. A nemzsidó vásárló közönség husvét szükségletét ugyanis a valószínűség szerint a vallásos hitsorsosaink által zárva tartott zsidó ünnepnapokon fogja eszközölni. Az illetén, a konzumtól, ill. annak hasznától elegendő orth. kereskedők hatványozottan érzik majd azt meg, rossz üzleti viszonyaink közepette. Ezt némiképp ellensúlyozandó, több vidéki város szombattartó kereskedője, már az előző héten nyomtatott hirdetmény útján adta a nem zsidó vásárlóközönségre tudomást, hogy e héten az üzlet csütörtökön, pénteken és szombaton zárva lesz és felkérte, hogy bevásárlásait előbb eszközölje.

— A budapesti orth. hitközség jesiva-előkészítő tanfolyama mely Welcz Izrael rabbi céltudatos vezetésével áll, Niszan 4-én tartotta vizsgálatait. A növendékek meglepő készséggel feleltek a hozzájuk intézett kérdésekre és nagy jártasságot tanúsítottak az elvégzett anyagban. Az átvett penzum: Kidüsin 25 lap, egész Megiló, két szüggje és Chájé Ódom Hicchojsz Peszach. A vizsgákon jelen voltak főt. Sussmann Viktor rabbi, Klein Máyer iskolaszéki elnök, Deutsch Adolf igazgató, R. Mojse Pfeiffer, Kahan—Frankl Samu stb.

— Szentföldi zarándoklás. A frankfurti Aguda „Ojle Regel” címen szövetséget alkotott a szentföldi zarándoklás lehetővé tételére. A szövetség 10 évre alakul, hetenként minden tag 2 márkát fizet. Évenként a tagok 10%-a ki lesz sorsolva a zarándoklásra. A szentföldi utazás tartama 20 nap. Az utiterv mindig úgy lesz megalkotva, hogy az egyik ünnep a „sólajis rególim” közül Erecz Jiszroelban lesz tölthető.

— A budapesti Torasz-Emesz négy osztályában vasárnap volt a szemesztervégi vizsgálat. A vizsgákon résztvettek a főtisztelendő rabbinátus tagjai és a hitközségi tagok legkiválóbbjai. Az eredmény az egész vonalon kielégítő volt, ami elsősorban a melamid odaadó munkájának tudható be. Az iskola köszönetét dr. Deutsch Adolf igazgató fejezte ki Selinger, Oppmann, Friedmann és Herczog hitoktatóknak.

— A pápai Tiferesz Bachurimban az egyesület felkérésére, az elult szombaton Izsák Ignác a jesiva egyik kiváló növendéke igen tartalmas előadást tartott a Tórtanulás fontosságáról és a szombat szentségéről. Rámutatott még az orthodox ifjúság vallási feladataira és köteleességeire. A mindvégig magas nivóju előadás után a nagyszámu hallgatóság az ifju szónokot melegen ünnepelte.

— A Hadiárvák és Elhagyott Gyermek Otthona Balkányban hálás köszönetet mond a purim alkalmából hozzá beérkezett következő adományokért: Bónis Dezső Tiszaszentimre 12 P. Schneider Ignác u., Halas 10. Kohn Dávid, Gyula 8. Silberstein Izidor, Gyula, Straus Miklós, Bolyok, Öhlbaum Lázár, P.-ladány, Goldstein I., Bpest, 5-5. Bleier Aranka, Olaszliszka 468, Kandel Béla gyűjtése, Nyirmihálydi 450, Meller I., Győr 4, Neuländer A., Göncruszka, Steiner Ö., R.-palota, Dékány Ödön, Tiszaszentimre, 3-3 és még néhány 3 pengőn aluli adományokért.

— Szociális intézkedés a macesznál. Izgalmas vita után egy fontos elvi kérdés fölött határozott az érsekújvári orth. hitközség. Tudvalevőleg minden község kötelessége alkalmazottjait és szegényeit peszachor macesszal ellátni. Ezen költség fedezésére mindenütt a macesz árához egy meghatározott összeget csapnak hozzá és mindenki, ahány kg. maceszt vesz, annyiszor fizeti ezen többletet. Ez azonban nagy igazságtalanság. Mert; igazság és méltányosság szerint nem annak kell a közszükséglethez többlet hozzájárulnia, kinek nagyobb a családja, tehát konzumja, hanem aki-nek nagyobb a vagyona és nem megfordítva. Ezért az érsekújvári előljáróság azt javasolta, hogy a maceszt mindenkinek egy-egyes olcsó árban adja és a kimche de piszche járulékot a kultuszadó 10 százalékában állapítja meg. A kisszükségletű vagyonszemberek, bár nagyban demonstráltak és agitáltak, az előljáróság javaslatát tulnyomó többséggel elfogadták. Ugyanezen a közgyűlésen lett az érsekújvári új iskolaépítés céljára feleveendő háromszázezer cseh korona kölcsön is megszavazva. S így előreláthatólag az új iskola a köv. tanév megkezdésekor már rendelkezésre fog állni.

— A gyöngyösi Tiferesz Bachurim együletben sikerült a jesivából hazakerült ifjak segítségével minden esti gemóre siürt rendezni. A mult heti közgyűlésen következők választották meg: Elnök Friedmann Jenő, gondnok Reich Manó, pénztárnok Present Márton, ellenőr Blau Miklós, titkár Schindenheim Adolf, tanügyi előljáró Wieder Manó.

— Egy széderest Madridban. Érdekesítő kalandos történet a középkori spanyol marannosok hányt-velet életéből. Lehmann e megkapó kisregényét a Remény pészachi száma teljes egészében közli. Cím: Budapest, IV., Magyar-utca 3.

— A marienbadi fürdővendégek figyelmébe. Mult év nyarán Marienbadban a váci főrabbi kezdeményezésére összeültek az ott nyaraló főrabbi és határozatilag kimondták, hogy szükségesnek tartják az ottani orthodox vendéglősök részéről, szigorú, vallásilag kifogástalan masgiachok felvételét. Ha azonban a vendéglősök ezen határozatnak eleget nem tennének, ebben esetben a rabbik a kasszuszért felelősséget nem vállalnak. Ezen határozatot aláírták Silberstein Jozsua váci, Buxbaum Jozsua galántai, Teitelbaum Joel nagykarolyi főrabbi, valamint más számos Rebbe. A vendéglősök saját érdeke is megkivánja, hogy e határozatot betartsák, mivel ezáltal úgy a rabbik mint a vallásos orth. zsidók is minden aggály nélkül étkezhetnének vendéglőjükben. — A Marienbadba utazó orth. közönség figyelmét a nevezett rabbik ezton is felhívják a fenti határozatra. U. I.

— Amikor az Igéret földjére érkezünk... A „Palesztinai Zsidó Archeológiai Társaság” közli, hogy az ásások, melyeket jelenleg Palesztinában folytatnak, igazolják a Tnachban Jehojstia hóditó hadjáratairól olvasható történeteket. A jelentésben közli, hogy a Genezaret (Kineresz) tó északi részén folytatott ásásoknál megtalálták Choczajr várának és városának romjait, melyet a nagy vezér már öreg korában elfoglalt. Ugyancsak más kutató is megtalálta már számos város és várromjait, melyeket Jehojstia a Tnach szerint elfoglalt, úgy, hogy a kutatások nyomán rendes térképet lehet csinálni az első honfoglalók hadi mozdulatairól.

Értesítés!

Értesítjük t. ve-
vőinket, hogy
összes gyártmá-
nyaink

מקומה בשר של פסח
minőségüek.

Vidékre utánvételes
postacsomag szétküldés.

SKREK LIPÓT

orth. כשר szalámi és
kolbászaru különleges-
ségek gyára

Főlerakat: Király ucca 7.

Gyár és főüzlet:

Budapest,
VII., Dob u. 27.

Sürgöncim: „Skrekszalámi”.
Telefon: J. 424—17.

— Diszes esküvő. Impozáns megnyilatkozása volt a közszeretetének és nagyrabecsülésnek a március 25-én a Kazincy-utcai orth. templomban Korein Dezső főv. biz. tag, a hazai orth. zsidóság egyik vezetője leányának, Rózsikának esküvője Klein Bernát wieni nagykereskedővel. A zsufolásig megtelt templomban felekezeti különbség nélkül jelentek meg a politikai és társadalmi kitűnőségek, hogy részt vegyenek a népszerű városatyai családi ünnepélyén. Ott láttuk többek között dr. Gaár Vilmos kuriai bíró, felsőházi tagot, Buzáth János h. polgármestert, dr. Csepreghy Horváth Jánost a Községi Keresztény Párt alelnökét, Baracs Marcell, Dési Géza orsz. képviselőket, Beke József miniszteri tanácsost, a Községi Demokrata Párt vezetőségét dr. Wilhelm Adolf főv. biz. taggal az élén, dr. Vázsonyi Vilmosnét és dr. Vázsonyi Jánost, dr. Baracs Marcellnét, az orth. közp. iroda képviselőit, Frankl Adolf elnök, Hartstein alelnök, a pesti izr. hitközség előljárói közül Wertheimer Adolf, dr. Kecskeméti Adolf és Vértes Emilt. Az orth. hitközség részéről óbudai Freudiger Ábrahám elnök, Deutsch Géza és Schreiber Sámuel alelnökök az előljárósággal, az Omke képviseletében Magyar Bertalan társelnök és Balkányi Kálmán igazgató. Továbbá dr. Vámbéry Rusztem, Höfer Viktor bécsi gyáros, Mr. Neumann igazgató New-York, Beer, Fejér Lajos, Dános László kormányfőtanácsosok, valamint a közgazdasági élet számos reprezentánsa. Az esketési szertartást főt. Vorhand Mózes makó főrabbi, Susman és Steif pesti rabbik és Hartmann főkántor végezték. Az új párhoz ötszáz tündözlő távirat és levél érkezett. Báró Wlassics Gyula felsőházi elnök a következő táviratban mentette ki megjelenését: „A személyes megjelenésben erős meghülés miatt gátolva lévén ezton fejezem ki őszinte szerencsekívánataimat, báró Wlassics. Táviratban gratuláltak többek között: dr. Antal Géza ref. püspök, Bárczy István, Rómából, Nagy, ny miniszterek, Hegedüs Lóránt családja, Fábrián Béla családja, Bezegh Huszagh főkapitány és Andréka főkapitányhelyettes, dr. Jezsoviits államtitkár, dr. Hevesi Simon, dr. Vázsonyi Jenő, Kaszab Aladár hitk., elnök, Vészi József főszerkesztő, Rassay Károly, báró Kohner Adolf, dr. Glückstahl Samu és Vida Jenő felsőházi tagok, Ripka főpolgármester, Folkusházy alpolgármester, az összes tanácsnokok, Sándor Pál és neje, Harrer Ferenc és Déri Ferenc ny. alpol.

SIRKÖVEK
a legolcsóbb árban kaphatók

מנבות

Adler J. SIRKÓRAKTÁRÁBAN

BUDAPEST, KÁROLY-KÖRUT 7. SZAM.

Szombat és ünnepnap zárva.

gármesterek, Halász Manó vezérigazgató, a budapesti orth. hitközs. előjárósága, a pápai orth. hitközs., pesti orth. chevra kadisa, Hanna egyesület, Orsz. Bikur Cholim előjárósága és orvosi kara, a budapesti orth. Népasztal, Kertlekközi Talmud-tóra, pesti orth. Nőegylet stb. Alakodalmi vacsorán számos dívré tájrá hangzott el.

— Egyetlen Budapesten levő szombattartó szállítócég: Salgó Jakab, Budapest, Dohány-u. 10. A cég-et hitelev. figyelmébe ajánljuk.

— Az érsekújvári dájon nagy Misna-műve. Stern Ábrahám rabbi, az érsekújvári orth. hitk. dájonja, eddig 4 kötetet bocsátott közre nagy Misna-kommentárjából. A mű alap-esszéje, hogy nincs semmi a későbbi talmudi irodalomban, amire nem volna célzás vagy utalás a Misna szövegében. A hozzáértők a műben megnyilatkozó olvasottságot és élel-néljűséget (beküsz. charifisz) bámulák. A szlovenszkói gæ-nok nagy csodálattal s dicsőítéssel beszélnek a műről. Approbációkat irtak a könyvhöz Tigermann érsek-újvári főrabbi (a szerző apósa), továbbá Schreiber Akiba pozsonyi, Duschinszky huszti, Buxbaum galantai főrabbi. Silberstein Józsuaváci főrabbi azt írja róla: „leszáll a halacha mélységeibe, világos és értelmes fejtegetésekkel“. A hozzáértők nagy lelki gyönyörrel fogják tanulmányozni azt a szellemi párviadalt, amely a szerző és az elhunyt nagy szerdahelyi gaon R. Semuel Weinberger között lefolyik. Az ag-gada kedvelői viszont élvezettel olvashatják azt a módot, amellyel a könyv egy-egy traktátus elejét és végét egybekapcsolja vallási és erkölcsi tanítások keretével. — A mű megszerzési módjára vonatkozólag utalunk lapunk hírdetési rovatára.

— Élénk érdeklődés az osztály-sorsjegyek iránt. Már április 14-én kezdődik az új sorsjáték, melyeknek játékterve rendkívül előnyös és a hirtelen meggazdagodás reményét kelti fel az érdeklődőkben. A sorsjegyek mennyisége 80.000, melyek közül 40.000 számot biztosan kisorsolnak, tehát minden második sorsjegy nyer! A sorsjegyek ára egy-egy osztályra, 20 pengő, fél sorsegy 10 pengő, negyed 5 pengő. A jutalom 300.000 pengő, a főnyeremény 200.000 pengő, úgy hogy a legnagyobb nyeremény szerencsés esetben 500.000 pengő. Kisorsolás alá kerül azonkívül 100.000 pengő, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000 pengő stb., összesen több mint 6 millió pengő készpénzben.

**Megérkeztek
külföldről
a tavaszi
divatkülönle-
gességek!**

**Szövetek,
selymek
legnagyobb
választékban.**

Csipke, szalag, rövid
és kötöttáru, valamint
ruhadiszkekben külön
osztály, a szenzáció-
san olcsó áraitól
közismert

Spitz Herman

áruházában
Budapest,
Erzsébet-körut 34.

Szombat és ünnepnap zárva.

**Budapesti
Nemzetközi
Vásár**

1928. április 28-tól
május 7-ig

Kereskedőknek, gazdáknak,
községeknek legjobb bevá-
sárlási alkalmak.

50 százalékos utazási
kedvezmény

a magyar vasutakon és hajózási
vállalatoknál. Külföldön 25-50 száza-
lékos kedvezmények. Részletes fel-
világosítás és vásárigazolvány kap-
ható **Budapestben: a Vásárló-
dánál, V., Alkotmány, utca 8.**

— A budapesti Tiferesz-Bachurim peszachi programja. A Központi Egyesület I. számú termében Peszach 1. napján d. e. 1130 Hilchojsz Szefirasz Hoajmer Strauszmann Salamon, d. u. 430 Charifesz Grosz Nándor, 5 órákor Midras-előadás Slojovits Gábor. — Peszach 2. napján d. e. 1130 Hilchojsz Chojl Hamojéd (nyiratkozás stb.) Kohn Béla, d. u. 430 Sussmann Vilmos, 5 órákor magidesz-dróse dr. Deutsch Adolf igazgató ur. — Sabosz Chojl-Hamojéd d. e. 1130 Hilchojsz Jojmtovj Stern Odön, d. u. 5 charifesz és magidesz dróse főt. Sussmann Viktor rabbi ur. — Peszach 7. napján d. e. 1130 Sussmann Simon, d. u. 430 Hilchojsz Szefirasz Hoajmer Katzburg Salamon, 5 órákor charifesz és magidesz dróse Pfeffer Mór ur. — Peszach 8. napján d. e. 11 charifesz Mayer Ábrahám, 1130 H. Szefirasz Hoajmer Csillag Jenő, d. u. 5 charifesz és magidesz-dróse főt. Steif Jonathan rabbi ur. — Ünnepe utáni vasárnap este Szanhedrin ünnepélyes megnyitója főt. Sussmann Viktor rabbi ur. — II. számú teremben Peszach 2. napján előadás a Hagadáról Paneth Izsák rabbi ur. Sabosz-kor d. e. 1130 Sir Hasirim Rosenberg Izsák ur. — A IX. ker. fiókegyesületben (Tompá-u. 34) Peszach 1. napján d. u. 5 ünnepi beszéd Sussmann Simon, Peszach 7. napján d. u. 5 ünnepi szököklat Spiegel Andor. — A félünnepen (vasárnap és hétfőn este 8 órákor) is tartatnak előadások. Az egyesület szívesen lát vendégeket.

— A „Háztartatás“ ez a házi-asszonyoknak nélkülözhetetlen közlőny ismét megjelent. Kiadóhivatala: Bpest, IV. Városház-u. 16.

— „Zsidók kezén van a föld“. Ezt az antiszemita frázist halljuk gyakran demagóg célzattól. Hogy ez mennyire nincs így, látjuk például abból a cikkből, amelyet dr. Szabó László irt a gyomai birtokviszonyokról. Ebből az alkalomból megállapítja, »hogy a fajvédelem nagytehetségű képviselői feleslegesen ne fáradjanak, közlöm azt is, hogy a gyomai nagy- és közép-birtokosok között a Mózes vallásán levő magyarok valamivel a numerus clausus számarányán alul, 5,2 százalékkal szerepelnek«.

Felhívjuk olvasóink figyelmét a Papper Dezső orth. kóser fűszeráruinak lapunkban levő hírdetésére.

— Svábok és zsidók. Bleyer Jakab volt nemzetiségi miniszter az országgyűlésen a svábok nemzetiségi jogairól beszélt. Azt mondta többek között: Négy vonatkozásban eddigi nemzetiségi ideológiánkat meg kell változtatni. Ez a négy vonatkozás: az iskolakérdés, a nemzeti nyelv használata, kulturális szervezkedés kérdése és a nemzeti integritás. — Lám, még nem volt zsidó Magyarországon, aki nemzetiségi autonómiát kért volna iskolakérdésben, a nemzetiségi nyelv használatában és más egyébben. S mégis a zsidók ellen hozták a numerus clausust, mert ők nemzetiség és a svábok a magyar fajvédők frontjának vezérei.

Az ország legrégebbi szakmabeli gyára a Stella sütőpor és vanillincukor gyár. Közismert készítményeit a husvéti ünnepekre a budapesti aut. orth. hitközség hechsérjével hozza forgalomba.

**Saját termésű
elsőrendű
kóser sel Peszach
boraink eladók.**

Fehértói Szőlőgazdaság
STROH VILMOS, Kiskunhalas.

Orth. kóser sel peszach dessert és süteménykülönlegességek

már most előjegyezhetők. — Eszközöljön próbarendelést.

WEISZ MÓR, keksz-, kétszersült és teasütemények gyára
Budapest, VII., Dob-utca 22. Telefon: J. 423-65.

אסדה. כשר
של פסח
csokoládét

a budapesti orthodox
rabbinátus felügyelete
alatt

**STOLLWERCK
Testvérek R.-T.**

készíti
BUDAPESTEN,
Pozsonyi-ut 4/d.

Kapható minden szakma-
béli kereskedésben. Min-
den tábla csokoládé bé-
lyegzővel és hechserral
ellátva.

— A miskolci „Machzike Ha-dosz“ vezetése alatt álló 4 osztályu Talmud-Tóránál március 25-én folytak le a félévi záróvizsgálatok amelyeket Austerlitz Sámuel főrabbi ur vezette Neufeld Simon és Ehrenfeld Adolf rabbi közreműködésével. A növendékek a hozzájuk intézett kérdésekre a legnagyobb felkészültséggel feleltek, de különösen kiemelendő a jesivára előkészítő IV. oszt. növendékek alapos tudása. Beiratkozások a nyári szemeszterre a peszach utáni héten eszközözendők Mandl Károly urhoz.

Elegáns és takarékos háziasszony csak is Spitz Herman nődivatkülönlegességek áruházában eszközli bevásárlásait. A szombattartó cég lapunkban közzétett hírdetésére ezuton hívjuk fel t. olvasóink figyelmét.

Nagy szerencse érheti, ha sorsjegyet vásárol Weisz Béla és Tan Bankházában. Budapest, VII, Dob-utca 9. Felhívjuk olvasóink b. figyelmét a cégnek lapunk jelen számában közzétett hírdetésére.

**A balatonfüredi
jesivában**

néhány szorgalmas, jámbor bócher felvétetik. — Egészséges lakás, tápláló kóser mérsékelt árban kapható. Szegények ingyenes ellátást élveznek.

Felvételi kérvények, kor és elő-képzetség megjelölésével, bizo-nyítvány másolatokat csatolva azonnal GOLDSTEIN EZRA főrabbi Balatonfüred címre küldendők.

POLLÁK SAUL
a jesiva gondnoka.

Verlässlich מהבש Geschirr

olcsó EDÉNYKIRÁLY-nál megbízható

Müller Nándor

Klauzál-tér 13. fiók: Dohány-u. 48.
(sarok üzlet.) (sarok üzlet.)

Szombaton zárva.

— Pilsudski-ünnepély Budapesten. Abból az alkalmából, hogy Pilsudski marsall újból Lengyelország miniszterelnöke lett, Michailowszky Zsigmond követ a lengyel követségen cerclét tartott a Magyarországon lakó lengyelek vezetői számára. Este ünnepélyes vacsora volt, melyen a követ magasztos pohárköszöntőben Pilsudski marsall kiváló szolgálatait méltatta. Másnap a Szardhelyi utca 10. sz. alatt lévő izr. templomban ünnepélyes I-tentisztelet volt, melyen megjelentek a lengyel követség képviselőiben (t. k.) gr. Mihailowsky követ, Lindenbaum P. Lipót mérnök, a lengyel egyesület elnöke, Radziwill Kázmér herceg, Fürst Leó és mások. Ráb Joachim kiemelte Pilsudski marsall érdemeit és különösen liberális magatartását minden felekezettel szemben. Az egyesületnek választmányi ülésén Lindenbaum Lipót elnök magaszárnyalású beszédben méltatta Pilsudski marsall érdemeit.

— Reinitz Jakabot szabadságra helyezik. Mint ismeretes, ezen szármári kereskedőt életfogytiglani fegyházra ítélték, mert állítólag megölte Grosz Jakab nagykarolyi és Rozmarin Jenő m.-szigetű kereskedőket. Reinitz állandóan hangoztatta ártatlanságát és utóbbi ügyben a másodfoku nagyváradi tábla felmentette. Most Reinitz arra kéri a bíróságot, hogy a Grosz-ügyben is rendeljen el újrafelvételt és hogy peszachra szabadságolják.

— A beledi jesivából annak közlésére kérnek fel bennünket, hogy az ottani hitközség a böchermenza részére megfelelő helyiséget bocsájt rendelkezésre. Ugyancsak gondoskodik a böcherok elszállásolásáról. Ezzel lehetővé lesz téve, hogy a szegényebb osztályból kikerülő talmudisták havi 25—30 P-ből koszt és kvartélyt kapjanak. — Akik fiaikat a nyári szemeszterre a beledi jesivába küldeni óhajtják, tudassák ezt azonnal Silberstein A. főrabbi-val Beleden.

Családi hírek

Stern Ödön, a budapesti „Tiferesz Bachurim“ elnöke eljegyezte Friedländer Bellus kisasszonyt, Friedländer Vilmos és neje leányát Debrecenből.

Pressburger Áron bonyhádi főrabbi fia Saul, március 27-én tartotta esküvőjét Grossmann Ch. kisasszonnyal Sajószentpéterről S.-A.-ujhelyen.

Rosenbaum Rózsikát Dunaszerdahelyről eljegyezte Braun Henrik szabolcskeresztúr Nagy Sára-ny.

Holczer Sándor a szombathelyi „T. B.“ elnöke március 22-én tartotta esküvőjét Fleischmann Jolánkával Pozsonyból — Badenben.

Licht Margitkát Kőrösladányból eljegyezte Guttmann Henrik Egyekről. (Minden külön értesítés helyett.)

Szerkesztői üzenetek.

H. Böszörmény: Mezőtur neológ hitközség. Monumentális, régi temploma van, ami jobb időkre enged következtetni. Most is van 4—5 szombattartó kereskedője. — S. A. ujhely: A kért helyen a rabbi-kérdés már sehol sem tart, oly bonyolult lett ott a helyzet. — Poroszló: Mikve berendezés ügyében forduljon a Zsidó Ujság-ra való hivatkozással Gyenes Antalhoz, Debrecen, Arany János-u. 27. — Csenger: A széder-estéken való maariv utáni Halél-ima eredetileg szefárd szokás, (lásd Ojrach-Chajim 487.) de az idők folyamán némely askenázi hitközség is meghonosította. Ez tehát teljesen a szokástól függ: A hunfalviakban y"n beszéshamidrosában mondták, habár ott askenázi rítus dominált. — G. H., Nk.: A Joint címe: Office of the Secretary Joint Distribution Committee, 20 Exchange Place, New-York. — Érdeklődő: A jomtovrói sabosra való főzés stb. engedélyezése értv tavsilin által csakis pénteki ünnepnapra vonatkozik. Csütörtöki ünnepnapon érv mellelt is tilos, bármint szombatra való előkészület (Ojrach Chajim 527). — Többeknek: Sziveskedjenek rendszeren és olvashatóan írni. Gépirásos kéziratoknál a sorok között margót kérünk. — „Chalóza-jn“: Ez egy most nem létező biborkagyló, amellyel a szentély idején a kohaniták ruháit a Tórában előírt színre befestették. Enélkül tilos volt a „bész hamikdosban“ az áldozatok bemutatása. — H. I., Somlószőlős: A küldött öt pengőt elküldöttük a „Lamdon“-nak. — Többeknek: Nagybecsű cikkeik helyszüke miatt elmaradtak.

— A beledi jesivából annak közlésére kérnek fel bennünket, hogy az ottani hitközség a böchermenza részére megfelelő helyiséget bocsájt rendelkezésre. Ugyancsak gondoskodik a böcherok elszállásolásáról. Ezzel lehetővé lesz téve, hogy a szegényebb osztályból kikerülő talmudisták havi 25—30 P-ből koszt és kvartélyt kapjanak. — Akik fiaikat a nyári szemeszterre a beledi jesivába küldeni óhajtják, tudassák ezt azonnal Silberstein A. főrabbi-val Beleden.

— A beledi jesivából annak közlésére kérnek fel bennünket, hogy az ottani hitközség a böchermenza részére megfelelő helyiséget bocsájt rendelkezésre. Ugyancsak gondoskodik a böcherok elszállásolásáról. Ezzel lehetővé lesz téve, hogy a szegényebb osztályból kikerülő talmudisták havi 25—30 P-ből koszt és kvartélyt kapjanak. — Akik fiaikat a nyári szemeszterre a beledi jesivába küldeni óhajtják, tudassák ezt azonnal Silberstein A. főrabbi-val Beleden.

Családi hírek

Stern Ödön, a budapesti „Tiferesz Bachurim“ elnöke eljegyezte Friedländer Bellus kisasszonyt, Friedländer Vilmos és neje leányát Debrecenből.

Pressburger Áron bonyhádi főrabbi fia Saul, március 27-én tartotta esküvőjét Grossmann Ch. kisasszonnyal Sajószentpéterről S.-A.-ujhelyen.

Rosenbaum Rózsikát Dunaszerdahelyről eljegyezte Braun Henrik szabolcskeresztúr Nagy Sára-ny.

Orth. כשר Orth. כשר

Velence--Lidó

Kirschbaum-penzió
Villa—Margherita

Szép fekvés. Modern berendezés, vízszolgáltatással és központi fűtéssel. — Közvetlen gondola-bejárat a házhoz. Magyar és bécsi konyha. Mérsékelt árak! Felvilágosítás: **Wachsberger D., rabbi az orth. hitközségnél, Fiume.**

A „Zs. U.“ mult számában Niszel Lipót által közzétett nyilatkozatra kijelentem, hogy a „Magyar Tej- és Tejtermék Forg. Rt.“ által forgalomba hozott tejtermékek az én hasznochom alatt állanak és a kaszruszükért teljes felelősséget vállalok. Egyben kijelentem, hogy nem a fenti r. t. szállít szombaton kóser tejet!

Lőrincz Herman

a nagyorosi orth. főrabbi fia.

A nyárra

felveszek 4—5 böcherlit koszt-napokkal és 4—5 böcherlit privát-koszt-ra. Koszt-napok miatt azonnali jelentkezést kérek. Olyanok jelentkezzenek, akik heti 1—1 és fél lap gemöre-tojszefeszt tanulni képesek **Rosenberg Mózes Püspökladány.**

Orth. kóser sel pészach
fűszerárak, macosz, vaj, sajt, bor, füstölt- és kolbászárak stb. pontos kiszolgálással, házhoz szállítva

UNGÁR B.

Lipót-körut 4. szám.

Telefon: T. 288—31.

ORTH. KÓSER SEL PÉSZACH legfinomabb fajborok, ugyszintén hegy-aljai, szamorodni borok dus választékban. Prima szilvórium, törköly, sörpálinka és borovicska a legolcsóbb árban. **Fisch Jakab** Budapest, VI., Vasvári Pál-u. 5. (Saszevra házban.)

Érettségire

készülő fiatalember, volt böcher, elvállalna egy gimnázium, mint polgári iskolai vizsgákra való **előkészítést**, továbbá GEMÖRE-fanitást. Cím a kiadóban.

Orth. kóser sel pészach kizárólag saját szüretelésű és tokaji fajborok, Erec Jiszroel כרמל-borok legolcsóbb árban kaphatók, nagyban és kicsinyben, házhoz szállítva **Weisz Mendel**-nél, Bpest, Wesselényi-u. 20. (Kazinczy-utca sarok).

Furcsa esetek Szovjet-Oroszországból

A vallási elnyomás dacára sikerült a híres sbutzki oroszországi orthodox főrabbinak, Abram skinak engedélyt kapni egy halchikus héber folyóirat kiadására. Az új folyóirat címe: „Jagdíl Tajró“.

Az elhunyt moszkvai liber. rabbinak, dr. Maase-nak fia, akinek klasszikus héber neve van: Szadja, a moszkvai egyetemen a keleti nyelvek tanára. A szovjet kémei beárulták, hogy a héber nyelvet propagálja. Erre börtönbe vették mintcionista politikust. Szibériába való száműzetés járt volna neki, de akkor közbelépett a lettországi szejm egyik kiváló politikusa és az ő közbenjárására a lettországi követ kijárta, hogy Szibéria helyett kiutasítják s adnak neki utlevelet — Palesztinába.

Szomorú családi tragédiát tükrözött vissza a következő, egy a Krim félszigetén lefolyt eset. Jiczchok Grinzburg egy öreg zsidó beperelte fiait, mert elverték, amikor maari-v-ot imádkozott. A tárgyalás alkalmával a két fia azzal védekezett, hogy az öreg terrorizálja őket a zsidó szokások követésére. Anyira vetejedtet, — mondták, — hogy leányát, aki egy nem zsidó kommunistával szabad házasságban él, ki akarta utasítani a házából. Az öreg zsidó ellen tanuskodott egy kis leányunkája azzal, hogy eltította a szombati iskolalátogatástól, sőt magát vitte a templomba. De a saját

felesége is panaszkodott férje «vallási terrora» miatt.

A bíróság elutasította az öreg feljelentését, azzal, hogy megérdemelte a verést, mivel «provokálta a hozzátartozóit». A bíróság az öregget meg akarta vigasztalni valamivel és kimondotta a verekedő feleségtől való elválásztást. De ebbe a szegény öreg várakozás ellenére nem ment bele, sőt tiltakozott ellene, mert nem fogadta el a bíróság kompetenciáját a zsidó házasságok felbontása terén.

Ünnepély a szombathelyi orthodox hitközségben

(Saját tudósítónktól)

A szombathelyi saszevra Niszan 3-án szombat este fejezte be Nedórim-t. Ezen szijüm-ünnepély alkalmát a hitközség felhasználta a köztiszteletnek érdemű Benedikt Márk főrabbi ünnepelésére, 70-ik születésnapja alkalmából.

A hitközség tanácstermében gyülekeztek az előjáróság tagjai s ezen kívül a főrabbi számos tisztelője, kik zsufolásig megtöltötték a termet.

A főrabbiért egy 3 tagú küldöttség ment, mely Steiner Ede hitk. elnök, Frey Sámuel és Paskusz Ignác urakból állott. A főrabbit megjelenésekor a közönség harsogó jechi kiállással fogadta. Az ováció lecsillapultával és Einhorn rabbi valamint idősb Neustadt Dávid szijüm-ja után előbbi

Ceres-ételzsir

a szokott kiváló minőségben minden fűszer, csemege- és élelmiszerüzletben kapható.

Hutter József szappangvár
Olajipar részvénytársaság
Budapest, Erzsébet-körut 6.
Telefon: J. 461—92, 93, 94, J. 408—92

mondta az első felköszöntőt. Einhorn rabbi igen szép szavakban méltatta a főrabbi 28 éven át folytatott hasznos tevékenységét. A hitközség nevében azután Paskusz Ignác beszélt s egyuttal átnyújtotta az ünnepeltnek egy a főrabbi nevére 2000 pengőről szóló alapító levelet. Az alapítvány kamatai fölött a főrabbi szabadon rendelkezik minden év Niszan 3-án. Klein Gyula igazgató-tanító is megható felköszöntőt mondott, mely után több üdvözlés következett. Az ünnepeltetés a főrabbi bensőséges hangu beszédben köszönt meg s ígéretet tett, hogy hitközségét ezután is ugyanolyan hiven fogja szolgálni, mint eddig 23 éven át.

Az ünnepséget a szijüm-akoma követte, melynek folyamán Frey Sámuel Saszevra elnök buzdította hittestvéreit az ősszeta társas főpásztoruk melett való kitarításra. A társaság jó hangulatban az éjjelutáni órákig maradt együtt s az ünnepség a főrabbi hozsaszaléttésével ért véget.

A sirok ápolása

ugy a régi Kerepesi uti, mint az új központi izr. temetőben április hó 15-én veszi kezdetét Befizetések a Pest. Chevra Kadisa székházában, VI., Laudon-u. 3. sz. alatt eszközölhetők, esetleg ugyanoda postán is beküldhetők.

Nagyban és kicsinyben!

Nagyban és kicsinyben!

Valódi boszniai szilva 80-as 50 kg-os ládákban P 140

H. SCHMERLING-féle כשר של פסח sajt

magyarországi képviselője. — Saját pörkölésű kávé különlegességek.

PAPPER DEZSŐ, Budapest, VII., Dob-u. 19.

A román püspök és a zsidók

A »Zsidó Ujság« már többször említést tett a romániai kultusztörvényjavaslatról, amely a felekezetek ügyét akarja intézni, illetőleg elintézni, mert a görög-keleti egyházat akarja állami vallásnak elismertetni. A javaslatot most a szenátus tárgyalja, amely tárgyalás folyamán Triteanu püspök a zsidóságról is beszélt.

A zsidókérdésről való fejtegetését azzal kezdte, hogy a zsidóság ellentmondásokkal teli nép és éppen ezért nem hiszi, hogy a kultusztörvénynek sikerülni fog közös nevezőre hozni az ország zsidóságát. Véleménye szerint a zsidóság tele van antitézissel. Míg egyrészt a tóra és a jótékonyág alapján áll, másrésztől kiméltelenül egoista.

— Ne tegyük fejünket a homokba — mondja — van zsidókérdés, amint azt a legutóbbi események is mutatják és ezt a zsidókérdést meg kell oldani.

Ezután példákat sorol fel, amelyekkel a zsidók elleni hangulatot igazolni igyekeznek. Elmondja, hogy Foksaniban a háboru alatt minden elémiszer eltűnt, de mikor a németek bevonultak, újra tele lettek a kirakatok. Majd kijelenti, hogy Horia Carp zsidó

szenátor a legnagyobb antiszemita, mert állandóan huligánoknak és bestiáknak nevezi a diákokat, ami vel gyűlöletet provokál. E pillanatban Horia Carp izgatottan ugrik fel a helyéről és közbeiktja:

— Én azt, ha betörnek a templomba és kiszúrják egy hetvenéves embernek a szemét, bestiaításnak nevezem.

A püspök fejtegetéséhez egy erdélyi lap a következő reflexiókat fűzi:

Ez volna hát a forrása a gyűlöletnek és a szenvedésnek? Önkéntelenül vetődik fel a kérdés, vajjon a többi felekezetek mind azonos felfogásu egyénekből állanak, — mondjuk mind idealisták vagy mind materialisták? Ilyen felekezet nem él a földön. Minden népnek és felekezetnek vannak jó és rossz egyedei és mi nagyon jól tudjuk, ugy a jó, mint a rossz — relativ fogalmak. Miért képezne ez alól kivételt éppen a zsidóság?...

A püspök azzal fejezte be beszédét, hogy barátsággal viseltetik a jó tulajdonságokkal rendelkező zsidókkal szemben, de nem hallgathatja el, hogy Moldovában annyi a zsidó, hogy ha valaki szombaton enni akar, úgy már pénteken

kell bevásárolnia. — A moldvai zsidók büne tehát az, hogy vallásosak. Egészen bizonyos azonban, hogy ha vallástalanok volnának s ha nem kélnene már pénteken bevásárolni, akkor meg azért támadná meg őket a vallásos püspök....

Ez a gólusz!

ספר גפי אש

על סדרו המשנה מברר ומלבן כל שיטות והתולדות של ראשונים ואחרונים השייכים לכל משנה ומשנה. הח"א מהו"ק נ"ו הח"ב ל"ו הח"ג נ"ו הח"ד כ"א באג"ען גליונות גדולות. מחירם 4.50 — 6. — 7. פענא. ספר כבוד שמים עה"ת טוב מאוד ב"ה מכיל כ"ד באג"ען גליונות גדולות מתור 5 פענא. למכרו ספרים. לשיבות לרבני ולת"ח עניים הנחה עד מחיר העצום! להשיגם אצל המחבר.

Stern Ábrahám rabbi,
Nové-Zámky (Érsekujvár).

Legszebb parókák

és mindenféle hajmunkák a legjobb hajból mérsékelt árak mellett

PESSLNÉL

Budapest, IV., Váci-u. 19.
Wien, I., Kärntner-strasse No. 28.

ש"ך ספח קוֹסֶר kávépörkölés,

cukor és fűszerörítés, a budapesti auth. orth. rabbiság felügyelete alatt kizárólag
Gelringer kávépörkölésében lesz feldolgozva. VII., Dob-u. 37.
Telefon: J. 379-07. (Topits ház).

Wesilla egyszerű kifőzéssel fehérre mos

Érdekes széderesti szokás az afrikai zsidóknál

Írta: Löffler Henrik, Budapest.

Az 1859. évben Lyk-ben megjelent széfer Maszé Jisz oél (Izrael utazásai) megemlékezik egy nálunk ismeretlen, kedves és érzelmes szefard szokásról, amelyet az említett utleírás szerzője u'ánzásra méltónak minősít.

Peszach este ugyanis, mielőtt a háznép a széderünnepelésre egybegyűl és a család legfiatalabb tagja a közismert ma nista nótát befejezi, meg'elenik az ebédő küszöbén egy hiányos öltözötű ifju, aki valóságos vándorhoz hasonlít, batyuval a hátán. Szerényen meghuzza magát, megáll az ajtónál és várja, hogy megszólítsák. A házigazda észreveszi, barátságos: »Só'ajm Aléchem!« köszöntéssel üdvözli, mire közte és a vándorfiu között a következő érdekes párbeszéd folyik:

— Házigazda: I-ten hozott fáradt vándor. Üdvözöllek felebarátod hajlékában! (Közben kiadja háznépének az utasítást: legyennek nyájasak a vendéghez és ki-

nálják meg ülőhellyel.) Az ifjuhoz fordulva kérdi tőle:

— Honnan jössz és mi az oka vándorlásodnak e szokatlan időben, idegen országban?

— Vándorfiu: Igen messziről jövök. Egyiptomból, ahol testvéreimmel együtt a legnagyobb sanyargatásnak és gyalázásnak voltunk kitéve. — És elkezd mesélni élénk színekkel, Izrael egyiptomi viszontagságait, elmondja a Mindenható csodáit, említést tesz a tiz csapásról, felsorolja Fáraó végzetének a bibliában és a Midrásban feljegyzett minden fázisát, az egyiptomi üldözök megsemmisülését a vörös tengerben és lelkesedéssel magasztalja a Mindenhatót, mint Izrael felszabadítóját.

— Házigazda: És hová vezet az utad?

— Vándorfiu: Igen messze ut van előttem! De szívesen alávetem magamat a legnagyobb fáradtságnak és nélkülözésnek is, csak-hogy elérjem céloimat. Ugyanis a

Szentföld felé tartok. Jeruzsálemba, a szent, dicsőséges városba! Ócím bölcsőjének hazájába törekszem, oda, ahonnan régi időben a besz-hamikdos fényével elárasztotta az egész világot. Oda megyek, ahonnan majdan új, megtisztult fogalmak indulnak ki az emberiség boldogulására, a melyek Izrael megbecsülését is magával fogják hozni.

— Házigazda: (háznépét ez fordulva): »!mént hallottátok, mily nagy szerepet vitt Iz áel a multban és mily szép jövő vár még rá. Adjunk tehát hálát a Mindenhatónak a multért és foháskodjunk hozzá egy szebb jövőért! Fohászkodjunk, hogy állítsa vissza régi dicsőségünket és fényünket és most mondjuk el a Hagadát örömmel és lelkeseléssel, szent tradícióink szellemében...«

Ezek a szavak természetesen nem maradnak hatás nélkül, mély benyomást gyakorolnak a széder résztvevőire, azokat lelkesítik és a széder-est emelkedett, magasztos hangulat jegyében folyik le, igazi tartalmat adva szent ünnepeinknek.

SCHULEK SANDOR műkéses mester
Budapest, VII., Király u. 3. — Telefon: József 123—19.

הלפים
valódi angol acélból, a legszebb tűkőfényvel, rézbaknival, csontnyéllel. — Minden darabért teljes garancia. — Élesítő kövek. — Mohel műszerek. — Javítások olcsón és gyorsan készülnek.

Palesztinai כרמל-bor (Erec-Jszoel-Wein) kapható
Zucker Mózes orth. kóser borpincéjében Rombach-u. 5
ugyszintén mindenféle asztali és tokaji borok kóser sel Peszach
Telefon J. 422—86. Nagyban és kicsinyben. Telefon J. 422—86.

Hajművészeti műterem

Legszebb kivitelű parókák, kizárólag elsőrendű anyagból, dús választékban állandóan raktáron
„Nestlé” rendszerű, tartós hajhullámozás

Fritsch Vencel hölgyfodrász, illatszerész, Henna hajfestő specialista
Arc- és körömápolás. Budapest, V., Dorottya-u. 1. Telefon: 276-37.

Antiszemita zavargások Máramarosban

M-szigetről jelentik a Zsidó Ujság-rak: Az antiszemita us amelyről általában azt hiszik, hogy Máramarosban legkevésbé van tilaja, bizonyos időközönként minősíthetetlen brutálisok alakjában szokott megnyilvánulni. Ezek a lélekmérgezők az eddigi tapasztalatok szerint sajnos mindig is abból a körből kerültek ki a Máramarosban akiktől a társadalom múltán elvárható, hogy foglalkozásukkal méltó és követendő példákat járjanak elől, azelőtt a romlatlan lelki falusi nép előtt, amelynek irányítása, illetőleg nevelése az ő hozzáértésükre, de leginkább az ő lelkiismeretükre van bízva.

Még nagyon élénken élnek az emlékezetünkben a borsai, visósi és ruszkovai antiszemita heccsek, amelyeket most aztán ugylátszik egy, a Szacsal községben lezajlott újabb antiszemita kilengés kíván tetézni.

Az elmúlt pénteken este ugyanis az ottani állami elemi iskola három legfiatalabb tanítója a megtörtént idej sorozásck (a kohos) hatása alatt egy pár, a sorozások örömére, ugyancsak beszélt falusi legényt toborzott össze, akikkel egyetemben éjszaka egy egészen ártatlan színezetű zsidóverést

és antiszemita kiruccanást kívánt rendezni. Valóban, a tanító urak ártatlan kis antiszemita játéka programszerűen ment végbe. Tizenegyóra tájt ijesztő ordításokat vittek végbe a faluban, amelynek állandó refrónje persze mindig egy és ugyanaz volt: Joscu jidani! (Le a zsidókkal).

Amikor aztán Appel községi tanácsos háza elé értek, ahol még világosság volt, behatoltak az udvarra, ahol mindent fenekestől felfordítottak, valamint olyan fenyegetően viselkedtek, hogy bent a család tagjai szinte egy órán át a legnagyobb bizonytalanságban voltak. Végül mikor első meglepetéstől magához tért Appel tanácsos jogainak tudatában kiment az udvarra, ahol tiltakozott a rendezés ellen. Persze erre rátámadtak a szerencsétlen Appelra, akit közbé a helyszínre érkezett falusi bíró mentet meg támadóinak kezéből. Közben természetesen intézkedett a bíró arról, hogy a csendőrök jöjjenek a helyszínére. Amíg azonban a bírói intézkedés a megvalósulás stádiumába jutott, a tanítók a velük lévő társasággal együtt rátámadtak Appel tanácsos öccsére, akit a szó szoros értelmében véresre vertek.

Ünnepvégi hangulat

Szombat, ünnep estefelé... A neso mó jesz éró még elárasztja a hívő zsidó egész lelkét. Átítatja egész lényét ez a különvaló ünnepi áhitat, ez az időhöz kötött csodás valami, aminek nincsen párja, vagy hozzá hasonlítható társa.

Elvitte huszonnégy órára az élet ezer gondját, megtéltve lelkünket szentséggel, a Tóra áhitatával, Isten felé való vágyakozással.

Am közeleg az alkony. A lélek bűvös hangulatába bebesurranni, belopodni, befurakodni igyekszik

a hétköznapok egy-egy szürke sötét árnya. És az ünnepi lélek harcra száll, küzdelembe fog. «I sz rü Chag»... Lefogni, megkötni... legalább hozzákapsolni az ünnep nyugalmas áhitatát a közeledő hétköznap zsolozsmájához. És aztán, mikor az est győze men teríti szét szárnyait, a sötétség mégsem diadalmaskodik. Trillázva és méla hangon csendülnek fel a hétköznap első hangjai: Kegyelemes Ő, engesztelődik. »vehü ráchüme! Utána meg a chómecig borchü....

Perec ben Chajim,
Szombathely.

Tomiaige jegyző hivatásának magaslatán állott, amikor másnap a történetek után az illetékes közegekkel együtt a legterősebb vizsgálatot vezetett be ebben az ominozus ügyben, melyről aztán felleteseinek és a tanügyi hatóságoknak jelentést tett. Egész Máramaros közvéleménye elvárja ennek a nem mindennapi botrány aktív hőscinek méltó megleckéztetését.

Ismét itt az alkalom!

Ezer meg ezer ember nyert már a **magy. kir. osztálysorsjátékon!**

Ma majdnem mindenki vesz osztálysorsjegyet, mert kis összeggel egyszerre nagy vagyont nyerhet!

Április 14-én kezdődik az új sorsjáték, nagyon ajánlatos, hogy **még ma rendeljen egy sorsjegyet bármely főárusítónál,** mert akkor reménye biztosan lesz, **sőt váratlanul meg is gazdagodhat!**

Az elérhető legnagyobb nyeresemény:

500.000 pengő

Jutalom és főnyeremények:

300.000 pengő, 200.000 pengő,
100.000 pengő, 50.000, 40.000, 30.000,
25.000, 20.000 stb. stb.

A sorsjegyek fele okvetlenül nyer!

Az I. oszt. sorsjegyek hivatalos árai:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad
20 P	10 P	5 P	2.50 P

Próba-szerencsel!

Orth. kóser sel Peszach urasági fajborok

GRÜNFELD IZSÓ által szüretelve és kezelve literenként már P 1.20. Kövidinka 1.40, prima rizling 1.60 ért kapható

Köris-utca 27. alatt
Telefon: J. 324-78.

Rendelésre házhoz is szállítunk. Nagyobb rendelésnél árengedm. Referenciát a budapesti orth. rabbinátus nyújt.

Országos Tomché Jesivósz Egyesület, Győr

Postacsekk számla-szám: 40'530

Templomi adományok: Székesfehérvár Benedikt Jenő által 14, Piszke, Koralek Sámuel által 13'60, Izr. Hitk. Debrecen, 40, Rákospalota, Ungár Gyula hitk. gondnok által 50'53, Pocsaj, Fodor István hitk. elnök által 10, Budapest, Rombach uccai Templom, Dr. Fischer Benjámin főrabbi által 200, Kőszeg, Dr. Links Izák főrabbi által 10, Celldömölk, Schwartz Jakab által 62'78, Sajókazinc, 33, Páriádony, 55, Pest-erzsébet, 42, Rábahídvég, Deutsch Nándor rabbihegyettes által 13'60, Hozzájárultak: Politzer Sándor 4, Deutch Nándor 2'50, Deutsch Samu Szombathely, 2, Deutsch Ábrahám 1'50, Deutsch Mór 1'10, Schwartz Adolf, Rechnitzer Miksa, Kupfermann Izrael, Steiner Zsigmond, ifj. Sauer László 0'50 - 0'50, Tét, Poll Manó által 81'32, Henczida, 40, Szolnok, 11'40, Mezőladány, 6'50 P.

Gyűjtés: Kornfeld Sámuel, Dusnok gyűjtése 15, Hozzájárultak: Lebensfeld Mihály 5, Grün Bernát 2'50, Goldgruber Dezső 4, Griesz Jakab 2'50, Spitzer Mór 1, Donáth Fülöp főrabbi Ónod, templomi gyűjtése Aszóró Betéves napján 7, Lichtenstädter Mór, Hegyfalú gyűjtése 28. Hozzájárultak: Cziffer Adolf Keményegerszeg 12, Schwartz Józsefné, Lichtenstädter Mór 8-8, Koch Ignác, Bácsalmás gyűjtése, Frenkel Benjámin által 21, Fleiner Ignác, Nagyatád gyűjtése 15, Singer Emil Diszel gyűjtése 12, Hozzájárultak: Özv. Singer Zsigmondné 10, Singer Ignácné Breuer Ignácné 1-1, Benedikt Jenő, Székesfehérvár gyűjtése 12'30, Kleinmann A. Adolf, Tótkomlós gyűjtése, Vogel Izsó, Erzsébet leánya eljegyzésén 4, Schmelzer Hermann Jánosalma gyűjtése Mélykúton 13, Hozzájárultak: Schwartz Jenő 10, Weiszberger Ferenc 2, Szántó G. Kálmán 1, Beilusch Gitta és Ehrenfeld Etta urleányok, Nyírbátor gyűjtése 7, Haimann József, Forróencs gyűjtése 9, Hozzájárultak: Haimann J., Rubin Márkus 2-2, Rubin Ernő, Özv. Rothmann F.-né, Özv. Rothmann H.-né, Reinitz Izidor, Raff Jenő 1-1, Klein Ferdinánd, Makó gyűjtése, Klein Rózsi és Blau Viktor eljegyzésén 14, Rechnitzer Lipót, Szepetk gyűjtése 10'20, Hozzájárultak: Rechnitzer L. 3'30, Breuer Spiegel, Lakos, Löffler, 1-1, Stern, Kell, 2, Schwartz, 0'50, Kun Jozsika, Budapest gyűjtése 7 P.

Briszmielő gyűjtés: Weiner Ödön, Jászkarajenő gyűjtése, Weiner Jenőné 5'70, Steiner Salamon, Győr gyűjtései: Gerstl Ignácnál Moson 18'60, Nemsitznél Varsányban 9, Steiner Istvánnál Esztergomban 40, Alt Adolf, Ujpest gyűjtése Ernst Józsefnél 30 P.

Eljegyzési gyűjtés: Alt Gyuláné urno, Tinnye gyűjtése Alt Szerénke és Herskovics Ernő eljegyzésén 10 P.

Lakodalmi gyűjtés: Berger Miksa Iván gyűjtése, Breuer Rózsi és Berger Jenő lakodalmán Celldömölkön 30, Weiner Ödön, Jászkarajenő gyűjtése Fischmann Melánia és Groszberg József lakodalmán 13, Spitzer Gyula, Nyírmada, Brach L. és Briszk Jakab tiszadadai főrabbi leánya lakodalmán 14'26, Hozzájárultak: Fülöp Mór, Friedmann Lajos, Friedl Lajos, Felberbaum Mór, Klein József, Spitzer Gyula, Özv. Fried Henrikné, Klein Béla, Elbogen Mórné, Schwartz Sámuel, Felberbaum Ignác, Williger Izidor, Özv. Weinberger Sámuelné, Weinberger Miklós, Weinstock Farkas Brief gnác, Krausz család, Fried Béni és családja.

Sürgöny megváltások: Snyders győri főrabbi fia és Wessely pozsonyi rabbi leánya lakodalmánál 26'90, Reiner, Jánosháza-Bruck Nagy-megyer lakodalmánál 108'40, Strausmann Fülöp lakodalmánál, Berettyóújfalun 22'10, Gottlieb Kiskőrös-Kornitzer-Szerencs féle lakodalmánál 188'80. Ezen összegből közvetlen hozzánk befolyt 178'0, Kornitzer Salamon uhoz Szerencsre pedig a következők küldték a megváltási díjat: Winternitz Lajos, Legyesbénye, Mermelstein Mór Ónod 1-1, Altmann Miksa Ónod 2, Krausz Ferdinánd Sabinov 5, Gerstl Salamon Liptószentmiklós 170, Összesen: 188'80. Katzburg Miksa ózdi főrabbi fia és Jungreis Izrael nádudvari főrabbi leánya lakodalmánál 146 P.

Házassági évforduló alkalmából: Grosz Dávid rabbi, Nagykőrös gyűjtése, Holländer Dávid és neje 30-ik házassági évfordulóján tartott ünnepélyen 10, Hozzájárultak: Hoffmann Sámuel 5, Friedmann Adolf, Bruck Jenő, Holländer Dávid, Grosz Dávid, Jámber Dezső 1-1.

Bármicvó alkalmából: Grosz Dávid rabbi, Nagykőrös által Braunfeld Ferencné Dezső fia Bármicvó-

Ján 10, Jámber Rezső, Lang György 1-1.

Bencsolás elárverezéséből: Krahl Miksa urnál Bácsalmás, Solajs Szüdesz alkalmával, Frenkel Benjámin által 31.

Jahrzeit alkalmából: Deutsch Ernő, Moson 10, Fleischmann Béla Gyöngyös 5, Deutsch Nővérek Abaujszántó 4.

Misnájosz tanulásért: Pollák Sámuelné urnó, Mágocs, Lebovits József főrabbi által 20.

Kadis mondásért: Özv. Hoffmann Sándorné Budapest 2 P.

Zájin Ador Chebra Szüde alkalmából: Rosenberg Gyula a kun madarasi Chebra Kadisa alelnöke és Kun Izsó hitk. alelnök gyűjtése a Chebra Kadisa által rendezésűden 60 P.

Purimi gyűjtés: Schlesinger Hajnalka és Margit, Derecske, 2 P.

Különböző adományok: Reichmann Sámuel Szikszó 5, Izr. Szentegylet Szarvas 25, Izr. Hitközség Orosháza 4, dr. Encze József Urai-ujfalu 2, Steiner Benzer Győr 0'50, Berger és Lipschütz Sátorajau hely 5, Lichtenstädter Bernát Balatonbogár 7'50, Fischer Vilmos Keme-nessömjén 10, Izr. Hitközség Tápó-szele 2, Binéth Sámuelné Csongrád 4, Fürst József Szentkirályszabadja 2, Steiner József Nagykanizsa 3, Lázár Jakab Nagymaros 4, Dékány Imre Tiszaszentimre 3, Hoffmann Sári Ostffyasszonyfa 5, Zsidó Nőegylet Szeged 10, Izr. Hitközség Kálóz 5, Grosz Mór Ramocsaháza 10, Izr. Szentegylet Siófok 5, Spitz Mór Alsópaty 8, Grab M. Fiai cég Győr 20, Hegedüs Ignác Békéscsaba 8, Weber Sámuel Felsőpaty 5, Teichner Samu Ujpest 2, Radó Arnold Székesfehérvár, Lusziig Aladár Tápó-szele 1-1, Feldmár Samu Palotás 2, Kardos Jakab, Szántó Sándor Szeged 5-5, Fülep Mór Téglás 18, Benedek Adolf Győr 3, Lessinger N. Arnold Rum 15, Steiner Albert Kapuvár 8, Rosenthal Dávid Palatonkenese 2, Brüll Vilmosné Tiszai 3, Friedman Mayer Hercegszántó 5, Franck Imre Debrecen 1, Berger Vidor Kőktupusza 2, Dávid Lajos Baja 1, Ausländer Jenő Csongrád 5, Singer Mór Tab 4, Klein Vilmos Ónod (Donáth rabbi által) 2, dr. Klein Armin Nagylátany 10, Deutsch Árpád Zalalövő, a Fillegylet perselyéből 4'66, Tauszig Ignác Medfina 4, Bródy Ernő Döbrököz 3, Löwentritt Gyula Sántód 5, Özv. Frey Manoné Értény 10 pengő.

(Befejezés következik.)

Rabbi Akivó

Történelmi elbeszélés a jeruzsálemi szentély elpusztulása idejéből
Írta: Dr. Lehmann. Fordította: Dohány R.

5 (Folytatás.)

—Azért jöttem, hogy veled beszéljek—felelé Ráchel.—A Mindenhatónak tetszett közülünk a legnagyobb embert elszólítani. Egész Izrael sir és kesereg érte, csak te nem látszol nagyon sokat bánkódni!

—Miért emésszem magam, —viszonzá Akiba—egy férfi halála miatt, ki életét hiábavaló kutatással töltötte s Izrael ifjait elcsábítá ugyanahhoz a hasztalan téletlenséghez. — Oh, én gyülölöm ezeket a rabbikat! Azok csupa gögből állanak és egészen elzárkóznak a többi néptől. Mintha ők jobb tésztából lennének gyurva, mint mi. Egy, a tórában járatlan, előttük nem is ember. Nem is beszélnek velünk, nem esznek, nem isznak velünk, mert félnek, hogy ételeink nem tiszták. Ó, hallgass a rabbikról unóm, ők járultak a surlódásokhoz legtöbbit hozzá, mely népünk pusztulásának oka volt.

—Azért beszélsz így —felelé Ráchel—mivel I-tenünk tanát nem ismered. Mivé lenne népünk I-ten tana nélkül! Nézd, mind az embereket I-ten teremté s ő mindnek szerető atya, de az izraelitákat I-ten kiválasztotta a föld nemzetei közül és őket parancsolataival megszentelte. A zsidó állam feloszlott. I-tenünk háza a tűz martaléka, csak a Tóra maradt meg egyetlen kincsünkül és azt kötelességünk megmenteni a jövő nemzedéknek. Oh, Akiba, ha te e feladatnak szentelnéd magad, népednek boldogítója lehetnél örök időkre! I-ten téged csodálatos szellemmel, éleselméjűséggel áldott meg. Hagyd el atyám nyájait s légy népem pásztora!

—Jó véleménnyel vagy felőlem unóm, —felelt Akiba—de, hogy kezdhették én most tanulni, miután gyermekeveimet s ifjuságomat tudatlanságban töltöttem!

—Te tudsz, amit akarsz, —vi-

szonzá Ráchel—mióta atyám házában vagy, elég sokszor figyeltelek meg. Tulszárnyalod szorgalmaddal, rendíthetetlen kitartásoddal, szellemi tehetségeddel mindazon férfiakat, kiket ismerek. Neked csak a karnod kell s a leglehetetlenebbnek látszót is eléred. Oh, menj, tanulj s egykor Iráel Nagyjai között leszel!

—Ha tanulmányoknak akarnám magam szentelni, —mondá Akiba elgondolkozva, akkor kizárólagosan csak annak kellene élnem és fel kellene itt adnom jövedelmező állásomat. Mily jutalmat ajánlsz nekem ezért?

—Hir, dicsőség, tekintély ezen a világon s örök boldogság a tulvilági életben!

—E szép dolgokkal, —viszonzá Akiba, gyönyörű szeméit gunyosan függesztve Ráchelre—még az éhséget sem lehet csillapítani.

IV.

Akiba mégis sokszor gondolt Ráchel lelkesült szavaira s ezek nyomot hagytak lelkében. Gyűjtőlag hatottak szívére s eltölték egész valóját. Új gondolatvilág nyílt meg előtte s a mindennapi élet tárgyai kezdtek háttérbe szorulni a perspektíva előtt, amit Ráchel tárt föl elibe. Eddig minden gondját csak az képezte, mikép takaríthatna meg egy kis összeget, hogy azon egy kis birtokot béreljen magának, amelyet önállóan kezelhessen. Most ez, a földi léttel összekötött gond, kicsinynek tűnt fel előtte, a nagy szellemi tehetőséghez képest, amelyet magában érzett. A napi imákat most nagyobb áhitattal végezte, mint eddig s az I-ten parancsait is nagyobb gondossággal teljesíté. Sok kérdés merült most neki fel, amelyre eddig nem is gondolt s szellemének kiképzése iránt forró vágy fogta el.

Ráchel is eddig nem ismert

nyughatatlanságot érzett. Akiba, kit oly nagy buzgósággal igyekezett a szent tan tanulmányozásához megnyerni, nem maradt szívének közönyös. Habár igyekezett magát ámitani, hogy csupán népéhez való szeretet volt a rábeszélésnek indító oka; de, ha szeméit lecsukta, akkor a magas, gyönyörű férfialak állott lelki szeméi előtt, tüzes, fekete szeméibe képzelt pillantani s nemes homlokáról a gondolatokat leolvasni. Mindig maga előtt látta Akiba királyi alakját.

Kalbo Soviá háza alatt nagy kert terült el, melyben a Genezarat tóba ömlő sok patakocskák egyike folydogált. Egy szép nyári reggelen Ráchel kiinn sétál a szabadban, hogy bánatos szívéen kissé könnyítsen. Atyján kívül nem volt senkije, —anyját korán veszíté el, fivére, nővére nem volt, még öreg dajkája is, ki őt felnevelte, egy éve már, hogy meghalt; gyermekkori barátai Jeruzsálem pusztulásánál veszítették életüket, egy része a rómaiak által rabszolganónak adott el. Így hát Ráchel egész magára volt utalva; atyját nem avathatta szíve titkaiba. Kalbo Soviá már sok rosszat türt el az életben; kedélye el volt keseredve s a szívgyöngédebb gerjedelmei idegenek előtté.

Gondolatokba mélyedve sétált Ráchel a patak partján, mindig felfelé, a patak eredetéhez, mely a hegyszakadékból omlott alá. Az atyai ház kertjét már rég elhagyta s nagy kötömeg között járt, hol a patak csak nehezen tudott magának utat törni. Így ért egy patakhoz, mely olajfákkal volt körülvéve, itt helyet foglalt és letekintett a habzó, fehérén tajtékzó vízre, amely magas sugarakban szökik a sziklán keresztül.

Egyszerre csak hirtelen Akiba állt előtte.

(Folytatása következik.)

Orthodox kóser של משה
kötöny asztali peccsenye és hegyaljai borok csakis NEUGEWÜRTZ LIPÓTNAL, Paulay Ede-u. 26. sz. kaphatók. Rendelések házhöz szállítva.

Hirdetéseikért és pályázatokért orthodox szempontból nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Husvéti szilvórium.

Felhívjuk a viszontárusítók figyelmét szalmármegyei főzésekben

Jungreiszféregyarmati orth. főrabbi ellenőrzése mellett főzött és bizonylatával (hechser) ellátott kitűnő minőségű

husvéti szilvapárlatunkra

melyet 40—160 lt. őr tartalmaz, szabályszerűen lepecsételt hordókban ajánlunk vételeire.

Gschwindt-féle gyár r.-t.

Budapest, IX., Ipar-u. 15-21.
Telefon: J. 350—03.

Megjelent

a múlt évben óriási tetszést aratott

Hagada

második javított kiadása, legdiszesebb kiállításban, színesen illusztrálva Dr. Singer Leó kiváló tudós rabbi fordításában. Kapható az összes könyvkereskedésekben. Kiadja

Schlesinger József

Budapest, VII., Király ucca 1. sz.
Telefon József 414—97.
Ara diszkótésben 10 P postai szállítással együtt.

ORTH. KÓSER BORPINCE.

Ajánlom kitűnő hegyaljai és asztali fehér, vörös, szigoruan orth. kóser

boraimat של משה

a legolcsóbb árban, házhöz szállítva, nagyban és kicsinyben
ROSENBAUM, VII. HOLLÓ-U. 15.
Telefon hívó: T. 117-41.

Orth. kóser של משה

A Peszach ünnepekre fűszerárúk és italok Budapesten az országosan elismert

SALCZER TESTVÉREK

V., Visegrádi-utca 26. sz.

Telefon: Lipót 989—15.

fűszer- és csemegeárú- kereskedésében paradcsom, ugorka és lekvár a legelőnyösebben és legmegbízhatóbban szereshetők be. A budapesti aut. orth. izr. hitk. elárusító helye eredeti hitközségi árákon. Pontos kiszolgálás. — Rendeléseit kívánatra házhöz szállítjuk. Központi tejszarnok husvéti elárusítóhelye. Vidéki megrendelések pontosan eszközölkötnék.

Kundmachung.

Wirkungsvolle in deutscher Sprache für jede erdenkliche Gelegenheit wie Z. B. BARMIZVE, CHASSENE u. s. w. Gast u. Antrittsreden verfertigt zu mässigen Preise, unter strenger Diskretion. Ferner, mein MINCHASZ JISZROÉL. Preis: 1-20. Honorar von 5 P. aufwärts, 50 H. Porto rekomandirt im voraus erbeten RABBI-NER ISRAEL BRAUN vorher in Halle (Deutschland) Budapest, Szövetség ucca 43.

Ajánlom saját termésű, kitűnő minőségű

כשר של משה fajboraimat

(kivánatra orth. rabbitól Hechserrel) legjutányosabb árban. Legkisebb rendelés 50 liter, szállításhoz kölcsön hordót adok. Kérjen árajánlatot.

Steinherc Adolf

szőlőbirtokos
Kecskemét.

Legolcsóbb

husvéti edényvásár sei peszach

Zománc kilós edény nagy választékban. Szombaton és ünnepnapokon zárva.

Orth. kóser sei peszach FÜSZERÁRUK

Orth. hitközségi és tejárusítás.
Legolcsóbb bevásárlási forrás
GUTLOHN ZSIGMOND
Paulay Ede-u. 28. (volt Szercesen-u.)
Elkülönített helyiség!
— Rendeléseket házhöz szállítjuk. —

ארטה. כשר של משה

ארטה. כשר

VÉNUS

ÉTELZSIR

SNYDERS győri orth. főrabbi ut hechserével ellátva

VÉNUS ÉTELOLAJ

kiváló minőségben minden — szér, csemege- és élelmiszer üzletben kapható. — Gyártja:

Olajművek r.-t.

Kohn Adolf és Társa

Győr—Budapest,

Zoltán-utca 14.—

Telefon: 8—22.

Képviselet:

Sussmann Lipót és Tsa

Telefon: „Ujpest” 161.

ארטה. כשר

Prima husvéti szilvórium

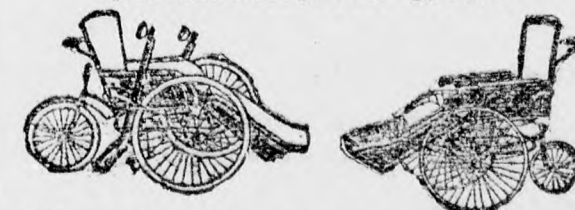
orthodox hechserrel ellátva, minden mennyiségben, a legolcsóbb napi áron kapható

KEPES ALBERT központi szeszfőzdéjében, Berettyóújfalun.

Nagyobb vételnél árengedmény. A budapesti piacon ügyes elárusítót keresek.

GRÓF JENŐ

speciális betegkocsi gyártó

Budapest, VIII., József ucca 54. szám
Telefon: József 328—14.

TURUL EDÉNYÁRUHÁZ

HERSKOVITS L. AKÁCFÁ-U. 20.

Üveg-, porcellán-, zománc- és háztartási cikkek.

PÁLYÁZATOK

Minden szó egyszeri beiktatása 16, vastagon szedett betűkből 32 fillér. Pályázatok felvételnek: Sip ucca 10. — Hirdetések díja előre fizetendő.

A hajdusámsoni orth. hitközség pályázatot hirdet egy **gyermek-állásra** 20—25 gyermekhez, kitől megkívánatik **Chümes-Rasi-Gemöre Tojszefosz** tanítása. Fizetés megegyezés szerint. Utiköltség csak a megválasztottnak térítetik meg. Családi állapotot feltüntető és működési bizonyítvány április hó 8-ig **Lefkovits Béla** hitközségi elnök urhoz küldendő.

Hajdusámsón, 1928. márc. 25-én.

A kiskőrösi aut. orth. izr. hitközség mint anyakönyvi kerület pályázatot hirdet **sojchet állásra**. Pályázótól megkívánjuk hogy **sojchet übojdek müimche lerábim vekojre**, kellemes, jó hangú **bál teile** legyen. Fizetés, megegyezés szerint. Pályázatok, felszerelve három elismert orth. rabbitól nyert kabólóval, 40 éven aluli életkort, eddigi működést és magyar állampolgárságot feltüntető okmányokkal április 30-ig alulírt elnökhöz küldendők. Utiköltséget csak meghívottnak térítünk meg.

Schwarz Sándor
hitk. elnök.

קהל ארטאדאקס קלווענבורג

253/928

ברון

קהלתנו מבקשת לספק במקום האפשרי דיון מצויין גדול מפורסם בתורה ובוראה אשר שמו נודע לתהלה בין גדולי ועדיין דורנו שליש אוראו להתמנה בתור **ראש בית דין**.

משכורתו תוקצב כמו צורך פרנסתו. החפצים להשיג המשרה הזאת יפנו אלינו תחת כתובת:

Comunitatea Isr. orth. autonoma
Str. Dubalarilor, CLUJ.

או אל כתובת:

Primrabin Akiba Glasner, CLUJ.

פה קלווענבורג, דיון תרפ"ח לפיק.

דרו יוסף שעבעשטיין, רה"ק.

שמואל בנימין לאפפלער, מזכיר.

Egy 50 év körüli családtalan tönkr ment kereskedő, bentóra, jó

modoru, intelligens megjelenésű kellemes tenorhanggal rendelkezik. Előimádkozói, titkári, pénzbeszedői stb. állást keres orth. hitközségben. Cim a kiadóban.

Nöten hitoktató nagy gyakorlattal, nagyevű orth. rabbiktól elismert elsőrangú tanerő, összes héber és világi magyar-német tantárgyakat kitűnő módszerrel legjobb eredménnyel tanítja, jegyzői adminisztrációban önálló, jó előimádkozó, hitközségnél állást keres szerény igényekkel. Szíves ajánlatokat „Thóra és Derecherec” jelígre e lap kiadóhivatalába.

Apró hirdetések

Hirdetési díjazás: minden szó egyszeri beiktatása 16, vastagon szedett betűkből 26 fillér. Apróhirdetések felvétele: VII., Sip ucca 10. — Jelígs levelek kettős borítékban, válaszbélyeggel ugyanoda intézendők. — Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közölhetők.

Házasság

TIZENKILENC éve közvetít házasságot Nagy Jenő, Rákóczi-utca 57/b. — Telefon (cégnélküli levelezés.)

KERESEK öcsém részére, aki üveg és porcellánszakmában képzett, 26 éves fiatalember, jobb vallásos családba való benőtülést, a jelzett esetleg más szakmába vagy üzlethez juttatást. Ajánlatokat levélbélyeggel ellátva „Ügyes” jelíge alatt továbbít a kiadóhivatal.

JÓ CSALÁDBÓL, minden információt kibíró 29 éves vallásos fiatalember vagyok. Keresek ORTHODOX házból oly intelligens, csinos, házias leányt ki „huszezer pengő” készpénz hozománnyal rendelkezik. Hozománynak nagyobb felét ingatlanba fektetném, többi része önállósításon alapuló. Ki egyszerű de igazi boldog családi életet óhajt, írjon „Szorgalmas kereskedő” jelígre a kiadóba. Csakis teljes című levelekre válaszolok, diszkrétció biztosítva.

DISZKRÉT, megbízható házasságközvetítések: Wiener, Bratislava, Petőfi u. 10. (Szlovénko) 60 fillér bélyeg mellékelendő.

Különte

HÁZITANITÓNAK elmenne szigoruan vallásos, intelligens talmudista. Cim a kiadóban. „Szorgalom” jelíge alatt.

FIATALABB egyedülálló talmid chóchem, ki beszél és ír magyarul, németül, elvállalja gyermekek tanítását a tan bármely ágában. Jelíge: „Szorgalmas”.

FIATAL fűszer, rőtös-segéd azonnali belépésre állást keres. Spitzer József, Püspökladány.

ORTHODOX özvegyasszony orth. házba ápolónőnek ajánlikozik. Özv. Kohn Henrikné, Dob ucca 27. sz. fidszt. 5.

el Jónás

omfi kereskedő, rabbiás fel-
Nanon-
ta triss aru nazhoz szállítás — Budapest, VII., Kazinczy-utca 52—54. szám.
Telefon-hívó J. 334—76. sz.

ORTH. KÓSER SEL PESACH FÜSZERÁRU

s baromfi, orth. hitk. felügyelete alatt, valamint az orth. hitk. macesz-elárusító helye, legolcsóbb árak.

EHRENFREUND ÉLIÁS

Wesselényi-u 13. Tel. J. 374-83. Megrendelést házhoz szállítok.

Orth. kóser של פסח
fűszerárut,

Macses, Macseslitz, kóser tej,

hitközségi árban, házhoz szállítva
V., Hajnal-utca 7 szám
(Vilmos császár-ut sarok).

Deutsch Albertnál.

יידישע צייטונג

ZSIDÓ UJSÁG

A magyar orth. zsidóság hetilapja.

Megjelenik hetenkint egyszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VII., SIP-UTCA 10.
TELEFON: József 425—90.

ALAPITOTTA:
GROSZBERG LIPÓT ז"ל

ELŐFIZETÉSI DÍJ: 1 ÉVRE P 20.—
P 10.—
KÖLFÖLDRE : 1 : P 22.—
Postascheckekontó-szám: 50.791.

Óbudai Freudiger Ábrahám

— 60. születésnapja alkalmából —

Irta: **Deutsch Géza**, a budapesti orth. izr. hitközség alelnöke

A budapesti orthodox zsidóság a kivételes egyéniségeknek járó tisztelettel és szeretettel vett tudomást arról, hogy másfélévtized óta vezetője és hitközségi elnöke, **Óbudai Freudiger Ábrahám** peszach ünnepén betöltötte 60. életévét.

Ünnepet jelent ez az egész magyar orthodoxiának. Mert Freudiger Ábrahám a szó legnemesebb értelmében **vezető egyéniség**, aki megérdemli a megvalósítja mindazokat az attributumokat, amelyekkel a hagyomány a vezetőket illeti. **Manhig, parnosz, dabor** — e három, a vezető jelölő megnevezést teljesen kimeríti az ő működése.

Manhig — vezető ő erkölcsi és vallási szempontból. Minden melegen érző zsidónak jól esik gondolni arra, hogy **Tajró ügedülő**, magas társadalmi pozíció és törhetetlen hagyományos zsidó vallásosság gyönyörű harmoniába olvasható, amint ezt az ünnepelelt példája mutatja. És ha a talmud bölcse, (Rabbi Chagoi) a hitközség élére megválasztottnak oda nyújtotta a szent Tórateker-
cset, hogy figyelmeztesse arra: „**kól szerőro senitnó, mitajró nitnó** — minden méltóság, amely a tisztiséget körülveszi, a Tórából ered”, ugy Freudiger Ábrahám 15 évi elnöksége megmutatja, miképen valósíthatja meg a **manhig**, az igazi zsidó vezető ezt a követelményt. Erős alkotó erejét, töretlen energiáját, teremtő törekvéseit mindenkoron a **Tóra-szeretet** szelleme **élteti és hatja át**. A tóratululás intézményes megerősítése Budapesten az ő érdemeit gyarapítja. Elnöksége alatt fejlődött a

nyeivel. Az orthodoxia helyzetének e tisztánlátásu megítélése indította arra, hogy hitközségét, egy a feladata magaslatán álló és minden tekintetben kitűnően működő iskolahálózatallal ajándékozta meg, amely iskolák szelleme, irányító és megtermékenyítő hatásra van hivatva a hazai orthodoxiában. De a jubiláns tekintete túlhalad a helyi kereteken és mint az országos orth. pénzügyi bizottság elnöke, az országos vezetőség

egyik legmarkánsabb vezéregyénisége.

Hogy pedig tudatában van annak, miszerint az orthodoxia igazi ereje és reménye a **jesivákban** és a **jesivák fellendítésében** van, annak tanujelét adta a csak nemrég intenzíven megindított ily irányú akciója. S míg 20 évvel ezelőtt alig került ki 20 bócher, a hitközség kebeléből, addig ma 72

140 ifju hagyja el Budapestet, hogy a különböző jesivákban a vallásosságban edződjenek és magát a szent Tanban kiképezze.

Ezek közül 115 növendék élvezte a jelzett akció támogatását.

Izraelnek a sivatagban emelt temploma, a **miskon** építőjéről, **Beczalérlől** azt mondja az Irás: „**ime én hívtam őt névszerint**”. Ebből az igéből bölcsseink azt a tanulságot vonják le, hogy a valódi **parnosz**, az igazi közösség-gondozó **I-tentől** nyeri hivatását. Nem tulzás, ha azt mondjuk, hogy a budapesti orthodoxiának Freudiger Ábrahám lett a **beczalérli parnosz-a**, mert az ő elnöksége ajándékozta meg az orthodoxiát a gyönyörű templommal, az egyre fejlődő hitközséghez méltó székházzal, **kórházzal** és egyéb jótékonyági intézményekkel.

Óbudai Freudiger Ábrahám tekintélye elismert és osztatlan. Ilyen értelemben ő valódi **dabor**, irányító. Tekintélye azonban párosul bölcsességgel és azért auctoritása nem diktatura, hanem a lelkekben megalapozott népszerűséggé finomul.